

અતુર સુંદર /

રંગ વ

છૂપાવી પ્રસિદ્ધ કર્તા:
“નવચેતન” પુસ્તકાલય

અસનપુરી શ્લાગળ—મુરત.

Recd No 52

હુમારા તરફથી પ્રસિદ્ધ થયેલા લોકપ્રિય પુસ્તકો.

રાજા ભરથરી (સચિત્ર પાંચ ચિત્રવાળી) મૂલ્ય ૦-

રાક્ષસી-નૂતરો (ટિટેકટીવ અદ્ભૂત નવલકથા) ૦-

મોહિની ઉર્ફે મરિયમ અથવા ડાકુની દીકરી (સ ટિ ન ૦-૧

ચોકટનો એકકો અથવા કેદીની કરામત ,, ૦-૧૦

હુન્નર સાર સમુદાય (હુન્નરોથી ભરપુર) p-૮-

કાળો પહાડ અથવા ભારતનું ભાવિ (તવિન પ્રદર્શન) ૦-૮-

લાલ દીવો અથવા ભાગ્યહિન ભિખારી (સચિત્ર) ૦-૮-

રંગમાં ભંગ કિવા હુર્પમાં વિષાદ (સચિત્ર) ૦-૮-

ધી ન્યુ ફોનોગ્રાફ ગાયન સંગ્રહ ભા. ૧ થી ૮. ૧-૦-

(સગમગ રપ ચિત્ર સાથે મનમાંડક પુર્ક)

અડવા (હાસ્ય રસનો હોજ)

ગુજરાતી ગઝલ સાગર (ગઝલોનો ખજાનો)

હિન્દ-કર્તવ્ય (પાંચ ચિત્ર સાથે દેશ કાવ્ય)

ગજરામારની વાત (દોહરા ચોપાઈ સ્વગ્ન છાંય)

ચતુરસુદર સ્ત્રીવસાસ અથવા મનહર સરળ ગરબાવાળી

(સારા વિચારો પ્વેજ કાગળની મનોહર પુઠાવાળી)

મૃદ્વીરાજ ચોપાઈ (સચિત્ર ઐતિહાસિક નાવ્ય છાંય)

ખૂની બાળા (એક ટિટેકટીવ નવલ કથા)

સાગરની મુંઢરી (છપાય છે.)

આ સિવાય ખીબા દરેક જાતના વાચક લાયક પુસ્તકો

વિદી અગ્રેજી વાંગરે વીંગે પુસ્તકો માટે લખે,

ધી ગુજરાતી સાહિત્ય

સલામતપુરા-મુન્

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાયિટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૧૨૪૩૭ વર્ગિક

પુસ્તકનું નામ મનુર સુદર ૨૦૨૫.૫.૫૭

વિષય ટ- : ૩૨,

આજ સુધી નહીં બહાર પડેલી કોપી.

બહોળા સુધારા વધારા સાથે

ચતુર સુંદર

૨૪ રસિક ૪૨

ગરબાવળી

કોપાલી પ્રસિદ્ધ કર્તા:

“ નવચેતન ” પુસ્તકાલય,

મુબંબાઈ હાળ અમદાવાદ મોરીસવાળા.

બરાકાદી ભાગવત—સુરત.

આવૃત્તિ ૨ ૭ સંવત ૧૯૮૧

(સર્વ હક્ક પ્રસિદ્ધ કર્તાને સ્વાધિન છે.)

તે લીમશયોકમાં આવેલા મળનલાલ વનમાળીદાસના

“ દેશી મિત્ર ” ગ્રંથમાં શાશ્વત દેવચંદે છાપ્યા.

મુદ્રક-શ્રી આના.

૭૧ી કોપીરાઈટ-સંગ્રહ ૧૨૪૩ ૭

શું તમને નાટકોનો શોખ છે ?

અને જો હોય તો

પ્રખ્યાત નાટકોમાંથી વિણી કાઢલા ઉત્તમો ઉત્તમ

ગાયનોથી ભરપુર હમારા તરફથી પ્રસિદ્ધ થયેલી

બુક જરૂર ખરીદજો નામે

ગુજરાતી ગાયનમાળા

ભાગ ૧-૨-૩-૪-૫

દરેકની કી. છ, છ, આના. વીં પીં પેષ્ટેજ બુક.

પાંચ ભાગ સાથે સવા રૂપીઆ

—* એક બીજી વધામણી *

જો તમારું મોઢું ઓરડીયું પીધેલાના જેવું હોય

તેને ખુશાલીથી ભરપુર બનાવી પેટ ઢાળી હસાવી

અને હસ્તાં ચહેરાનાં થવાં ઇચ્છતા હો તો

અક્કલનો ઓથમીર

—* અથવા *

ગામડીયો ગમાર.

જરૂર વાંચો—કોમલ કેકલ દશ આના—જરૂર વાંચો

મગવાનું ટેકાનું—

ગુજરાતી સાહિત્ય મંદિર, સલાબતપુરા-મુરત.

ચતુર સુંદર

રસીક

ગરબાવળી.

—સીતાની કાંચળીના ગરબો:—

કેકે કોધમાં બોલીયાં હો બહુચરી, રામ લક્ષ્મણ વન જાય,
પહેલું વન રામે મેલીયું હો બહુચરી, સીતાએ રોખ્યાં છે વૃક્ષ.
અમરોને ડમરો રોપીએ હો બહુચરી, રોખ્યાં છે દાડમ દ્રાક્ષ,
રાબ રાવણનો મરઘલો હો બહુચરી, વનફળ ચરી ચરી જાય.
ચરતાં સીતાએ જાળીએ હો બહુચરી, કાંચલડી સીવડાય,
સાવ સોનાનો કાંચલો હો બહુચરી, ચામડામાં શો સાર
નહી કાકાના કટંગમાં હો બહુચરી, નહી મામાને મોસાળ,
નહી મહીયરમાં બાંધલો હો બહુચરી, કોને ચડાવું પાડ.
સીતા મહીયરના પાતળાં હો બહુચરી, કોણ લડાવે લાડ,
સીતાના બોલ સાંભળ્યાં હો બહુચરી, ધનુષ્ય લીધું હાથ.
પહેલું તે બાણ રામે ફેંક્યું હો બહુચરી, જઈ પડ્યું દરીયા સાથ.
ખીજે તે બાણ મૃગ મારીયો હો બહુચરી, ધાલે હો લક્ષ્મણવીર,
સીતા કહે જાએ દીએર હો બહુચરી, હણ્યા તમારા વીર.
ચેલી સીતા ઘેલું ન બોલીએ હો બહુચરી, રામ હણ્યા કેમ જાય.

આણુ આપી શ્રીરામની હો બહુચરી, લક્ષ્મણ વાસે ધાય,
 રાવણુ આવ્યો ભેગી વેશથી હો બહુચરી, ભીક્ષા દો સીતામાય.
 આણુ આપી છે શ્રીરામની હો બહુચરી, ભીક્ષા આધી નવ જાય,
 એક પગ મુકે આણુમાં હો બહુચરી, ખીજે તે આણુ બહાર.
 ખાંધે મુકીને રાવણુ ચાલીઓ હો બહુચરી, હરી છે સીતાનાર,
 મૃગ મારીને રામ લાવ્યા હો બહુચરી, નાંખ્યો મઢીની બહાર.
 સુના મંદીર દીસે માળીયાં હો બહુચરી, કયાં ગઈ સીતાનાર.
 રામ રૂવે લક્ષ્મણ રીઝવે હો બહુચરી, ઘેલાં ના રોશે રામ.
 સીતા સરખી પરણાવશું હો બહુચરી, સીતા ધરાવશું નામ
 જળજળ કમળ ન નીપજે હો બહુચરી, વનવન અગર ન હોય,
 ઘેરઘેર સીતા ન નીપજે હો બહુચરી, બંધવ વિચારી ભેય.
 રામે તે પાનખીડાં ફેરવ્યાં હો બહુચરી, કોઈ છે બળીઓ ભેધ,
 ખીડુ છતે હનુવો જતી હો બહુચરી, લાવું સીતાની શોધ.
 ઠામ ઠેકી ઉપડ્યો હો બહુચરી, ગયો લંકા મોઝાર
 ભેયા ચોરાસી ચૌટડાં હો બહુચરી, જઈ ભેઈ તો બાવન બજાર.
 ભેયાં મંદીર ભેયાં માળીયાં હો બહુચરી, ભેયું રાવણું રાજ,
 કંઈ સીતા દીઠાં નહીં હો બહુચરી, ગયો પાણીચારીને ઘાટ.
 બાઈ પાણીઆરી તને વીનવું હો બહુચરી, કયાં છે સીતામાય;
 અશોકવાડીને ઝાડવે હો બહુચરી, ત્યાં જો તુજથી જવાય.
 ત્યાં થકી હનુમંત થેકીઓ હો બહુચરી, આશોપાલવને ડાળ,
 પડતી મહેલી પવીત્ર હો બહુચરી, મુદ્રીકા બ્યાં તે સીતા નાર.
 મુદ્રીકા મારા રામની હો બહુચરી, કયાંથી લાવ્યો હનુમાન,
 કોણે તને ભેવા મોકલ્યો હો બહુચરી, કોણે આલ્યાં એધાણુ.
 રામે મને ભેવા મોકલ્યો હો બહુચરી, લક્ષ્મણ આલ્યાં એધાણુ,

જાળ લેવા હું આવ્યો હો બહુચરી. પંચવટીથી પ્રમાણ.
 તરશે તે હર્ષશ ભાઈ સાવજો હો બહુચરી, તહાડાં તે નીર જઈપી,
 ભુખ્યો તે હર્ષશ ભાઈ સાવજો હો બહુચરી, પડયાજ વનફળ આ.
 જી જોટે ને ઝપાટે હો બહુચરી, ખંખેરે ને ખાય,
 માળી આવ્યો માથુ કુટતો હો બહુચરી, રાવણ પાસે જાય.
 રાવણ બળથી બોલીઓ હો બહુચરી, મારો બળીને બાણ,
 મારજો લોઢેને લાકડે હો બહુચરી, મારજો ચેરણ ધાણ.
 કુંભકરણે ભાથા બીડયા હો બહુચરી, માર્યું બળીને બાણ,
 ઈંદ્રજીતે ભાથા બીડયા હો બહુચરી, કે હું વાળું એનો ધાણ.
 નહીં મરું લોઢેને લાકડે હો બહુચરી, નહીં મરું ચેરણને ધાણ,
 સાચું બોલ ભાઈ સાવજો હો બહુચરી, શેને તજે તું પ્રાણ.
 અધી લંકાના ગોદડાં હો બહુચરી. શસ્ત્ર ધાણીનું તેલ,
 મારે તે પુછડે બાધે જો હો બહુચરી, અગ્નિ તેમાં મેલ.
 મોત વાંદરાંનું તે થકી હો બહુચરી, ચેતજે મનમાં ઝંટ,
 ત્યાં થકી ઉપડ્યો ચેકડે હો બહુચરી, જઈ બેઠો લંકા ગઢ.
 બાળ્યા ચોરાસી ચઉયાં હો બહુચરી, બાળ્યાં છે બાવનબજાર,
 રાખ્યાં વિભિષણના એક બોલડાં હો બહુચરી, તે આસો પાલવડાળ.
 લંકા બળે અતુલની હો બહુચરી, હનુમાન ને હસતું થાય,
 જુના તે ગઢને ગાંઢરે હો બહુચરી, નાગર નરશર્ધઓ ગાય.
મીરાંબાધનો ગરબો. રાગ-ગરબી.

પ્રભુ પાલવ પકડી રહી છું પુરણ પ્રેમથીરે,
 મારા છેલ છબીલા અંતરના આધાર;
 ઉભી અરજ કરે છે મીરાં રાંકડીરે.—(ટીક).

તમે દાસીતણાં દુઃખ—હરી હર કરેરે;
 શીશ નામી મારા પ્રભુને પ્રણામ—ઉભી અરજ૦
 સાખી | સાસરીઆમાં સુખ નહીં મહીયરીએ નહિ માન,
 સુખ દુઃખની મારી વાટડી, કેઈ ન ધરતું કાન.
 નથી રહેવું મારે શણાણના રાજમાંરે,
 રાણો રાશે ભરીયો કપટી કુડો કંથ—ઉભી અરજ૦
 સાખી | આ વખત હરી આવજો, વિકૂલ ધાજો બહાર.
 ગોવંદ સાથે ગોકડી, અખળાના આધાર.
 વેરી વસમો જાણી વેગે વહેલા આવજોરે.
 નહીં તો જરૂર મારા જીવનું જોખમ થાય—ઉભી અરજ.
 સાખી | ઉંઠે કુવે ઉતારીયાં, તરત તુટયું વરત,
 તારણવાળો તારસે, શામળીયો સમરથ.
 એવા વીવેકી વીકૂલને જાણું વારણેરે,
 કે જેથી ટળે હરીજનોના અંતરના ઉચાટ—ઉભી અરજ૦
 સાખી | વિશ્વાસે વળગી રહી, ત્રીકમ રાખે ટેક.
 અળગી રહી તમ આગળે, મન ધરી વિવેક.
 ભકત સારૂ આવે, ભાવે ભુદર ભેટવારે,
 સત્ય રાખો હરી સાચા સુંદર શ્યામ—ઉભી અરજ૦
 સાખી | નિતિધર્મ નવ ચુકવે, જ્યાં ઘટમાં પ્રાણ.
 સહેજે સંધુ ઉતરે, હરી ઉગારે હાંણ.
 નિત્ય નામ લેતા પાપી પાવન થાય છેરે,
 પ્રભુ નાખે મુને મેઘ પરીરે પાસ—ઉભી અરજ૦
 સાખી | રૂપાળા રણછોડજી, નમી નમી હાથ પાય,
 દુષ્ટ કંથને હર કરે, જેથી શીતળ થાય.

તમ દર્શન દીઠેથી દુઃખ જાયછેરે,
આવો ભેટવા ભાવ ધરીને લગવાન—ઉભી અરજ૦

સાખી | લકતી લેદના વેદને, શું જાણે ગમાર,
છોટમદાસની વીનતી, ગાળે નરને નાર,

હરી ભજે તેની આશા પુરણ થાયછેરે.
અંતે જાય ખેસી વૈકુંઠે વિમાન—ઉભી અરજ૦

મીરાંબાઈના ગરબો. (બીજો)—રાગ ગરબી—

કોઈ મીરાંને મનાવી ઠેલાં આવજોરે,
તેને આપું વેડ વીંટી ને લંડાર,
જાવો તેડવાને વાર લાગે નહીંરે

સાખી | રાણો કાગળ મોકલે, દેભે મીરાંને હાથ,
કંઈ રૂદન કરે ઘણું, છોડી ચાલ્યા સાથ.

મારે અન્ન તો લીધાની છે આખડીરે,
નહીં તો જરૂર મારા જીવનું જોખમ થાય—કોઈ મીરાંને૦

સાખી | શું કરું આ સાહ્યખી મુજને છે ધીક્કાર,
વગર વાંકે કહાડીઆં, સમજો નહીં કંઈ સાર.

મારા મનની વાતો મનમાં રહીરે,
ગયા પછી હવે હાથ ધસે શું થાય—કોઈ મીરાંને૦

સાખી | સતી મનાવી લાવજો, સહાય પામું સુખ,
ક્યારે આવ એ સતી, જોવું મારે સુખ.

મારો અમુલ્ય મનજો એજે ગયોરે,
એવે લા એ ખેપીઓ ખખર તેણી વાર,—કોઈ મીરાંને૦

સાખી | શાને શોક ધરે હવે, થનાર વસ્તુ થાય,
 તેજમાં તેજ સમાઈ ગયાં, શામળીયાની સહાય.
 એવો લકતી ફેરા અતી પ્રતાપ છેરે,
 સોની છોટો લાગે નમી નમીને પાય—કોઈ મીરાંને૦

નળરાજનો ગરબો —રાગ બરાનપુરી—

રે નળરાજતું આખ્યાન, તમે ધરી લ્યોને ધ્યાન
 દમયંતી સ્વયંવર કહું તમને.....
 કે નૈષદ દેશનો રાય, તે તો મૃગયા રમવા જાય,
 ત્યાંથી આવ્યો જનાવર એક, હંસને.....
 હંસ કરવા લાગ્યો વાત, રાજા નળની સંગાથ,
 મુને મુકી દો મહારાજ, મારી નારી રૂવે, શું કહું તુમને.
 સો, પુત્રની તો છે માત, તેને મળી આવું આજ,
 આખું વચન. છોડી દીધો હંસને.....
 હંસ ઉડ્યો ઉડ્યો જાય, એની માડીની પાસ,
 ત્રણ દીવસમાં આવ્યો રાજા કને.....

સાખી | રાજા હંસ ઘેર આવ્યા, તેને હૈયે હરખ ન માય,
 હંસ વાહન બ્રહ્મા તણું, તેને ખોટાં કેમ કહેવાય.
 તે વચન આખું મુજને, રાજા કહે છે હસને,
 તું કન્યા લાવની શોધીને-હંસ ઉડ્યો ઉડ્યો જાય;
 શોધી સ્વર્ગને પાતાળ, ત્યાંથી ઉડ્યો કુંદનપુર નગરીમાં.
 કુંદનપુરનો છે રાય, રાજા લીમક કહેવાય,
 તેની પુત્રી કુંવારી એક દમયંતી.
 તે તો કુંવારી કહેવાય, મુખે રહે છે વાડી માંહે,

હંસ જઈ બેઠો ત્યાંય, એક ઝાડ ઉપર કરે નળનાં વખાણુ;

ચયું કન્યાને બાણુ, બુવો કોણુ બોલે નર વાડીમાં.

સાખી | હમયંતીએ દાસીને કહ્યું, બુવો કોણુ બોલે વાડી માંદા
| એવા નર એ કોણુ છે, વળી કેમ કરી ઓળખાય.

દાસી ફરતી આવી, હંસ બેઠો નીચી ડાળી,

વહાલો હાથે કરીને પકડાઈ ગયો.....

નારીએ ચાંપ્યો ફદીઆ સાથ, પછી પુછી નળની વાત,

એવા નળ કુંવારા કેમ રહ્યા.....

હંસ કહેવા લાગ્યો વાત, રાણી હમયંતી સાથ,

કે તેના તેજ થકી રવી જંખવાઈ ગયા.....

નારીનું વચન લઈ જ્યા હંસ ઉડ્યો છે ત્યાં,

પાછો ફરીને નૈષદ દેશ ગયો.....

સાખી | રાજ લીમકની પુત્રી, તેની કદળી સરખી કાય;

| ત્રણ ભુવન પૂરી વળ્યા, પણ એવી કન્યા મળે ના કયાંય.

તેના તેજ તણો નહી પાર, તમે શું કરો વિચાર,

જઈ પરણો કન્યા હમયંતી.....

નારદમુનિ કહેવાય, તે તો દેવ સલામા બય,

(તેણે) જઈ કહ્યા સમાચાર ઈંદ્રને.....

વાયુ વરણુ અગ્નિ આવ્યા, બેડે યમરાજને લાવ્યા....

ઘણા ચરિત્ર કીધા રાય છળવાને.....

સાખી | પાંચે મંડપમાં ગયા ધરી નળનું રૂપ;

| આવી વરમાળા અર્પવા, તે બની ગઈ તદ્દરૂપ,

પુત્રી પુછે પીતાને વાત માળા કેને આરોપું

અહીં આવ્યા છે પાંચે આ નળ બનીને.....

નારી ફરતી ફરતી આવી, વરમાળા આરેથી નળરાખને
એક એકને લીધા શ્રાપ, રીંછ રોજ વાઘ વાંદર બન્યા;
તેતો દેવ સભામાં ગયા, એ તો ઓશીયાળા થયા,
ઘરની નારીઓ મહેણાં દે છે, એમ કહે છે ખુશાલદાસ;
સાબાસજગજીવન એ પછી કળબુગ વાપ્યો નળરાખને.

શ્રીબજરંગી હનુમાનજીનો ગરબો.

અંજનીનો જાયો હનુમાનરે સમરૂં બજરંગી;
એને અઢે છે તેલ સીંદુરરે સમરૂં બજરંગી,
મારા રામ તણા રખવાળરે સમરૂં બજરંગી
સાખી | શનીવારે કરૂં તમારી સ્થાપના, ને લોભે કરૂં લોવન;
કપુરે ઉતારૂં તમારી આરતી, એવા સકળ સ્વરૂપ
હનુમાનરે-સ૦

માતાજીનાં વચન સાંભળીને, બાપના પાળવા બોલ,
અયોધ્યાનું રાજ સુકી રામ લક્ષ્મણે, લોગવીયાં વનવાસરે-સ૦
રામે રથ બેડીઆ, સીતાને લીધાં સાથ;
વનનાં વનકલ પહેરીઆરે સાથે ચાલ્યાં છે લક્ષ્મણ વીરરે-સ૦
વનમાં જઈ મઢી કરીને, ત્યાં પુર્યો છે વાસ;
લક્ષ્મણ સરીખા બાંધવ નહી મળેરે, તમને પ્રજનું લાવી
આપનાર કોણરે-સ૦

રામ જોદે તલવાડીને, લક્ષ્મણ બાંધે પાળ;
સોના કિરે ઘડુલેરે સીતા, ડમરોને મરવો પાયરે-સ૦
સીતાની વાડીમાં ડમરો તે, મૃગલો ચરીચરી જાય;
કાલે મરાવું પેલા મૃગનેરે, મારાં કાચાં તે વનપ્રજ બાયરે-સ૦

મૃગ મરાવી કારભાને, તેની કઠાવું છાલ;
 તેનો સીવડાવું કંચવોરે, હું તો હીંડુ ચમકતી ચાલરે-સં
 મરીચી મૃગ થઈ આવીયોને, રાણીને લાગી રડ;
 હો મારા રામજીરે, કંથ કાંચલડી સીવડાવોરે-સં
 સુતર લરેલો કંચવોરે, ચામડાની શી રડ;
 આપણા સ્વારથ કારણે, પેલા પશુના શીદ લેવા પ્રાણરે-સં
 સીતા કહે નહી પીયરીએ ને, નહી માને મોસાળ;
 નહી મારે કંથ કહ્યાગરા ને મારા મનની કૈાણુપુરે આશરે-સં
 ભાયામાંથી બાણ કાઢી અને, રામજીએ લીધાં હાથ;
 મૃગ મારવા રામ સંચર્યારે, મુકી સીતાને લક્ષમણ સાથરે-સં
 પહેલું બાણ રામે સાંધ્યુંને, વાગ્યું મૃગ શરીર;
 મૃગ મરતાં પોકારોઆરે, ધાળે ધાળે લક્ષમણ વીરરે-સં
 સીતા કહે તમે સાંભળોને, બોલાવે તમવીર;
 લક્ષમણ કહે બોટી વાત છે, કંઈ કપટ જેવી વાતરે-સં
 કપટ છે તમ દીલડાં વીશે હું સમજી આ વર;
 ભીડ પડી બંધવને વન વિશેરે, તમે બેડા કરે વિચારરે-સં
 કુદ્રુષ્ટી મુજ પર તમ તણી યે, તેમાં નહી સંદેહ;
 જાણ્યા તમને લક્ષમણ દીયરરે, જાણ્યા પાપ તમારા આજરે-સં
 સીતાના વચન વખયા રૂદે વિષે ને ચઢી લક્ષમણને રીસ;
 મઢીને પ્રરતી ચોકી મુકીનેરે, ચાલ્યા ત્યાંથી તે દીસરે-સં
 ધુપ પડે ધરતી તપેરે, જોગી ઉભો બહાર;
 સત્ય પાળવાને કારણેરે, ભીક્ષા આપો હો રામકેરી નારરે-સં
 આપવી હોય તો આપો મનેરે નીકર મુખે કહો નાથ;
 વાર થાય મને ઘણી મારેા સંગ કેદારનાથ જાયરે-સં

ઉચી મેડી આકાશમાં નીચા સરોવર ઘાટ;
 સીતાને રાવણ હરી ગયોદૈ, પછી મઢીમાં ઉડે કાગરે-સં
 રાવણને જોઈ સીતા સતી, કરતાં ઘણા વિલાપ;
 ન કહેવાનાં વચન લક્ષ્મણને કહ્યારે, લીધું પાપ માથે અમાપરે-સં
 સત્ય વચની સત્ય બાંધવા ને, સત્યનો ચાલન હાર;
 આગળ બુદ્ધી મારી પોંડ્યી નહીં ને, ઘણા કયાં તીરસ્કારરે-સં
 નીચ બુધ્ધી ત્રી જાતનીરે, નહીં મનમાં કાંઈ વીચાર;
 પોતાના સ્વાસ્થ્યને કારણે રે કરે પુરૂષને ખુવારે-સં
 મૃગ મારી રામ આવીઆને આડો ઉતર્યો સાપ;
 ઝો મારા બંધવારે આજે વિપ્રીત દીસે કાજરે-સં
 ધનુષ મેદ્યાં હુકડાને, બાણજ મેદ્યાં બહાર;
 ઝો મારા સગુણ બંધવારે, ગર્હ સકુળની-નીજ નારરે-સં
 મે જાણ્યું લક્ષ્મણ સુલક્ષણોને સારા કરશે કામ;
 ના માર્યો વનમાં મૃગદોરે, નવ રાખી અકુળની નારરે-સં
 કુવા ઢાંકણ ઢાંકણ ને; ખેતર ઢાંકણ વાડ;
 બાપનું ઢાંકણ ખેટડો ને, ઘરનું ઢાંકણ નારરે-સં
 રામ રૂવેને લક્ષ્મણ રીઝવેરે, ના શેસો મારા વીર;
 બીજી પરણાવશું સુંદરીરે તેનું નામ ધરવીશું સીતા નારરે-સં
 જળ જળ કમળ ના નીપજે, વન વન ચંદન ન હોય;
 સતી સીતા એક છેરે. એવી ઘેર ઘેર સીતા ના હોયરે-સં
 રામ રૂવે, લક્ષ્મણ રૂવે, રૂવે વનના પંખી જન,
 ના રૂવે હનુમાન એકલા, એને સીતા લાગ્યાની ઘણી હામરે-સં
 રામે બીડાં આપ્યાંને, હનુમાને લીધાં તે હાથ;
 આજ્ઞા હોય તો ઉડીયેરે તેડી લઈ આવું સીતા માતરે-સં

ત્યાંથી હનુમાન ઉડીયાને, પડયા લંકાની માય;
 જ્યાં ચોર્યાંથી ચઢતાંને જ્યાં આવન બનરદે-સં
 જોઈ રાવણની રાણીઓને જ્યાં રાવણના મહેલ;
 જોઈ રાવણની મેડીયોરે, પછી પેઠા તે વાડી માંચરે-સં
 વાડીમાં જઈ વનફળ લાવતાને, તેનો કરતા આહાર;
 લીલી વાડી સુકી કરીરે, પછી દીઠાં છે સીતા માતરે-સં
 ક્યાંથી તમે અહુ આવીયાને, શું તમારું નામ;
 કોણે તમને મોકલ્યારે, અહીં શું છે તમારે કામરે-સં
 રામે અમને મોકલ્યાને, હનુમાન મારૂ નામ,
 પંચવટીથી અમે આવીયારે, મારે શોધ લેવાનું કામરે-સં
 આગળ દરીયો જળ ભર્યોને ત્યાં રાક્ષસનો ભય;
 શી રીતે તમે આવ્યારે, શાથી પહોંચી તમારી હામરે-સં
 સાત સમુદ્ર સુકા કરૂને રાક્ષસને મારૂ ઠેર;
 આજ્ઞા હોય તો ઉડીયેરે લઈ જવું માતાજીને ઘેરે-સં
 વાડી સઘળી ઉજડ કરીને લગાડી લંકામાં લહાય;
 અશ્વાદી કુંવર મારીયારે, વર્તાવ્યો લંકામાં કેરે-સં
 ત્યાંથી હનુમાન ઉડીઆ ને આવ્યા રામજી પાસ;
 રામને સમાચાર આપીઆરે કુશળ છે સીતા માતરે-સં
 ત્યાંથી રામ ચાલીયા ને આવ્યા લંકાની માય;
 પથર કેરી પાળ બાંધીને સૈન ઉતાયું પેલે પારે-સં
 લંકાગઢ રામ પહોંચીયાને રાવણને થઈ છે બાણ;
 ઈંદ્રજીત યુધ્ધે ચઢ્યોરે ત્યારે લક્ષ્મણને મુરછા યાયરે-સં
 કડવી હોળો લોબડીને રીંતળ હોળો બાંચ;
 બંધય હોય બોલકણારે પણ અંતે પોતાની બાંચરે-સં

સુખમાં સંભારે મુંઢરીને હુઃખમાં સંભારે રામ;
 વનમાં સંભારે બંધવોરે મારી લાંગી જમણી હાથની બાંધરે-સં
 નવ મહીના ઉદરમાં રાખીયાને નવ જાણી માની વાત;
 આજપણમાં જેની મા મરેરે તેને ચો દીશાના વાયરા વાયરે-સં

હુઃખના બેટી બંધવાને માડી જાયા વીર;
 તેની તોલે કોઈ ન હોયરે, એ તો સુખ હુઃખમાં સાથરે-સં
 લક્ષ્મણ જાગ્યાને હોજરે બંધવ બોલને એકવાર
 માત વીના સુની બેટડીને, ભાઈ વીના સુની બેનરે,
 આવ્યાતા આપણ તણે જણાને, હવે કેમ જઈશ હું એકાએકરે
 માત તે મારી પુછશે ત્યારે હું શો ઉત્તર દઈશરે
 ચઉદ વરસ વન વિષે રહ્યા નવ જાણી સુખની વાત;
 અંતે મને દગો કરીને તમે ચાલ્યા ગયા ભુજ બાત;
 અહ્યચર્ય વૃત તમે પાળીયુંને તજી નિદ્રાને આહારરે;
 રાત દીવસ ચોકી કરી અમ તણી રહી ઘર બહાર.
 પુત્ર વિના પરીવાર સુને સ્ત્રી વિના ઘરબારરે;
 બંધુ વિના બેલ નહી કોઈની મિત્ર વિના શો વીચાર.
 ભરત શત્રુઘ્ન મને પુછશે ક્યાં ગયો લક્ષ્મણ ભાઈરે;
 આવી વાત તમારી સાંભળીને રોશે મુમીત્રા માઈરે.
 ઉઠો બંધવ વાર થાય છે, મારવા રાવણ રાયરે;
 પછી જઈએ અવધપુર વીશે, સાથે લઈ સ્ત્રીતાય.
 રામના વીલાપ બોધને રૂવે સેના તમ્મમ,

ધનવંતરી વધદે ઉપાય શોધીયોને, કીધી આજ્ઞા હનુમાન-સં
 હનુમંત મન હીમત ધરીને કાણુવ્યજ લેવા બય;
 પલક એકમાં પાછા આવીયારે; વળી લક્ષ્મણની મુર્છાયરે-સં
 કુંભકર્ણ ઇંદ્રજીતને મર્યા, બહુ બળીયા કુમાર,
 જમાઈ મર્યા સઘળા રાવણનારે, પછી રાય કરે વિચારરે-સં
 અહીંમહી મીત્ર પોતા તણાને તેડાવ્યા રાવણે સર;
 રામ લક્ષ્મણને ચોરી ગયારે, મહીકાવતી નીરધારરે-સં
 પ્રભાતે શોધ કીધી સેનામાંને, નવ દીઠા લક્ષ્મણ રામ,
 સેન્યા રાવા લાગી બધી રામનીરે, રાવા લાગ્યા અષ્ટપ્રધાનરે-સં
 હનુમાને પગલાં કહાડીયાને, આવ્યા સમુદ્ર તીર;
 મકરધ્વજને ત્યાં બાંધીઓરે એ તો ગયા છે પેલે પારરે-સં
 દેવી દેસમાં પેસીને ત્યાં દેવી બન્યા તતખેવ;
 રામ લક્ષ્મણ ત્યાં આવીયારે એમણે કીધી છે હનુમંત સેવરે-સં
 મહીરાવણનું મોત સાંધીને તેને પણ માર્યો ઠાર;
 તેની સજીને વરદાન આપીયારે પછી આવ્યા તે લંકા મોઝાર-સં
 લંકામાં યુધ્ધ કરીને છેઘાં રાવણનાં શીથ;
 અસુરનો અંત આણીયોરે પછી હરખ પામ્યા જુગદીશરે-સં
 રાણી કીધી મંદોકરીને, આખું વિભિષણને રાજ;
 સીતા લઈ રામ સંચર્યાને, આવ્યા અયોધ્યા મોઝારરે-સં
 માતાએ મોતીડે વધાવીયાને હાથડે હરખ ન માય;
 એતી કેરા એક પુરીઆરે, લીલા નૌતમ ત્યાં તો થાયરે-સં
 એડાવી અધરમ નગર તણાને, ટાળ્યા પ્રજાનાં દુઃખ;
 લાડ પાળ્યા માતા-તણારે, લવલેશ રાખ્યા નવ દુઃખરે-સં
 રૂડો ગરબો બજરંગી તણાને, વાંચો નિત્ય નરનાર,
 હનુમંત કેસ પ્રતાપથીરે, છોટો કહે ઉતારે લવપારરે-સં

—પંદર તિથિનો ગરબો—

સખી પડવે તે પંથે ચાલ્યારે મહાવનના તે મારગ ઝાલ્યારે;
 સાથે સીતાને લક્ષ્મણ બાળા, રઘુપતિ રામ રૂદેમાં રહેજોરે.
 સખી બીજે મઢીમાં બીરાજેરે એવાં નદીઓ તણાં નીર ગાજેરે;
 રામ મેલી ગયા રૂડું રાજે રઘુપતિ રામ રૂદેમાં રહેજોરે.
 સખી ત્રીજે તે વન કેરી ઝાડીરે, દશ કૂળ મંગાવે છે દહાડીરે;
 સારી શોભે સીતાજીની વાડી, રઘુપતિ રામ રૂદેમાં રહેજોરે.
 સખી ચોથે કેવડીયો મહેકેરે, ફાલ્યો પુલ્યો ને મોગરો લેહકેરે;
 એવી લીલી લતાઓ લહેકેરે, રઘુપતિ રામ રૂદેમાં રહેજોરે.
 સખી પાંચમે પોપટ પાજ્યોરે પાંખ લીલી ને કાંઠલો કાળોરે;
 મુખે રામ બણતો બાજ્યો, રઘુપતિ રામ રૂદેમાં રહેજોરે.
 સખી છઠે છેતરવાને આંખોરે, કુડો કપટી રાવણ સાથે લાંબોરે;
 બે મુખનો મરગ બનાવ્યો રઘુપતિ રામ રૂદેમાં રહેજોરે.
 સખી સાતમે શ્રીહરી સમયારે, વાડી લેળી ઉરાડયા છે જમરારે;
 દુઃખ સાહિને તાણ્યા છે ડમર, રઘુપતિ રામ રૂદેમાં રહેજોરે.
 સખી આઠમે એને નીહાજ્યો, ધનુષ ધારીને મૃગલોં માયોરે;
 મૃગ મરતી વખતે પોકાર્યો, રઘુપતિ રામ રૂદેમાં રહેજોરે.
 સખી નોમે તે નાંખ્યો તીરે, જઈ વાગ્યો છે મૃગને શરીરે.
 વારે ધાજે લક્ષ્મણ વીર રઘુપતિ રામ રૂદેમાં રહેજોરે.
 સખી દશમે કહે લક્ષ્મણનેરે બેલી વીરા બોલાવે છે-તમનેરે,
 આડી આણુ દીધી છે અમને રઘુપતિ રામ રૂદેમાં રહેજોરે.
 સખી એકાદશી અપવાશીરે, લપટ લેવાનો લાગ તપાસીરે
 રાવણ સીતાને લઈ ગયો નાશી, રઘુપતિ રામ રૂદેમાં રહેજોરે.

સખી ખારસે હનુમાન બળીયારે, થેકી સમુદ્ર પાર નિકળ્યારે;
જઈ જોગમાયાને મળીયા, રઘુપતી રામ રૂદેમાં રહેજોરે.
સખી તેરસે ત્રંબાળુ ગાજેરે, હાક હનુમાન કેરી વાગેરે;
લાહય લંકા તે ગદમાં લાગે, રઘુપતી રામ રૂદેમાં રહેજોરે.
સખી ચઉદશે ચિત વિચારીરે, ફોજ વાંદરાની રચી સારીરે;
રામે રાવણને નાંખ્યો મારી, રઘુપતી રામ રૂદેમાં રહેજોરે.
સખી પુનમે પ્રભુજી આવ્યારે, થાળ ભરી મોતીડે વધાવ્યારે;
માતા કૌશલ્યાને મન લાવ્યા, રઘુપતી રામ રૂદેમાં રહેજોરે.
સખી પંદર તીથી પુરીરે, એમાં એક નથી અધુરીરે;
આત્મારામની વાણી મધુરી, રઘુપતી રામ રૂદેમાં રહેજોરે.

—શ્રી મહાકાળી માતાનો ગરબો—

મા તું ખાવાની પટરાણી કે, કાળિ કાળકારે લોલ,
મા તારે હુંગરડે ચડવું તે, અતિ ઘણું દોહલુંરે લોલ.
મા તારી પ્રદક્ષણા કરવી કે, વરણન શું કરેરે લોલ,
વિશ્વાશે તપ કરવા ખેડા કે, કેવળ મુની થયારે લોલ.
આવું રૂડું ચઉદું ચાંપાનેર કે, ચઉટે ચઉદ મળ્યારે લોલ,
ત્યાં કાંધે ગાતા તે ગરબા કે, માજી આવ્યારે લોલ.
રાયે છેડલો સાલો હાથ કે, માજી પ્રસન્ન થયારે લોલ,
માગ્ય માગ્ય ઘોડાની ઘોડાર કે, હાથી જુલતાંરે લોલ.
માગ્ય માગ્ય કુટુંબ કુસુમક્ષેમ કે, જંજળ અતિ ઘણીરે લોલ,
માગ્ય માગ્ય શુજરાત સરખી ગાદી કે, સદર બેસણારે લોલ.
માગ્ય માગ્ય નવેખંડના રાજ્ય કે, ચાંદો સુર્ય તપેરે લોલ,
માશુ મશુ એટલું વરદાન કે, મારે મોહોલે પધારીએ લોલ.

ફટ ફટ પાવાના રાજન કે, એ શું માંગીયું રે લોલ,
 આજથી છઠેને છ માસે કે, મુળ તારું જશે રે લોલ.
 એમ કહી માતા થયાં અલોપ કે, પાવો હાથ ઘસી રહ્યો રે લોલ,
 મુગલે ચઢાવી છે ફેજ કે, પાવાગઢ ઘેરીયો રે લોલ.
 દરવાજે ઉભા દરવાન કે, કોઈને પુછીયું રે લોલ,
 રાખજીએ ખોદાવીયું તળાવ કે, પાણી નવ નિસર્થું રે લોલ.
 મુગલે ખોદાવીયું તળાવ કે, જળ હુધે ભર્યું રે લોલ,
 માણનો આવો છે મહિમાય કે, કવિ નવ કહી શકે રે લોલ.

શ્રી વલ્લભકૃત—બહુચરાળ માતાનો ગરબો—

અરદાળી બહુચર માત, જોવાને જઈએ,—ટેક.
 જોવા જઈએ સુખીઆ થઈએ, આરાસુરમાં રહીએરે;
 આપ આપણા મનની વિનંતી, જઈ બહુચરને કહીએ—જોવા.
 આરાસુરમાં અંબા ખીરાજે પાવાગઢ મહાકાળીરે;
 દક્ષિણમાં તુળજા ભવાની, ચુંવાળ બહુચર બાળી—જોવા.
 માને પારે હવન ધાય ને ચીર ચુંડડી હોમાયરે;
 આદ્યજી બેઠા વેદ ભણે છે, માનુની મંગળ ગાયરે—જોવા.
 માને પારે જે કોઈ આવે, તેની પુરે આશરે;
 કરજોડી જન વલ્લભ કહે મા, હું છું તારો દાસ—જોવા.

મલાવરાવનો રાસડો.—રાગ ગરબો—

પીતળ લોટા જળે ભયારે. દાતણ કરતા જાઓરે મલાવરાવ;
 શેહેરનો સુખો કયારે આવશેરે.....ટેક૦
 દાતણ કરશું વાડીએરે, પ્રરતી ફીરંગીની ફેજરે મલાવરાવ—શે૦
 ચીની તે પ્યાલા તેલે ભયારે, મર્દન કરતા જાઓરે મલાવરાવ—શે૦

મર્દન કરશું વાડીએરે ફરતી ફીરંગીની ફેજરે મલાવરાવ-શે
 તાંબા તે કુંડીઓ જળેલ રીરે, નાવણ કરતા જાવરે મલાવરાવ-શે
 નાહવણ કરશું વાડીએરે પ્રરતી ફીરંગીની ફેજરે મલાવરાવ-શે
 રાંધી રશોધયો એમ રહીરે લોજન કરતા જાવરે મલાવરાવ-શે
 લોજન કરશું વાડીએરે, ફરતી ફીરંગીની ફેજરે મલાવરાવ-શે
 પાન સોપારીને એલચીરે, મુખવાસ કરતા જાવરે મલાવરાવ-શે
 મુખવાસ કરીશું વાડીએરે, ફરતી ફીરંગીની ફેજરે મલાવરાવ-શે
 સોના તે કેરા સોગટારે, રમત રમતા જાઓરે મલાવરાવ-શે
 રમત રમશું વાડીએરે, ફરતી ફીરંગીની ફેજરે મલાવરાવ-શે
 ઢીંચણ સામો ઢોલીઓરે, પોઢણ કરતા જાઓરે મલાવરાવ-શે
 પોઢણ કરશું વાડીએરે, ફરતી ફીરંગીની ફેજરે મલાવરાવ-શે
 કયાંથી આવ્યા જાંગલારે, માથે ટોપી ને ભુરા વેશરે મલાવરાવ-શે
 રાણી રૂવે રંગ મહેલમાંરે, દાસીઓ રૂવે દરબારરે મલાવરાવ-શે
 હાટે રૂવે હાટ વાણીઆરે, ચોરે રૂવે ચારણ લાટરે મલાવરાવ-શે
 શહેર છોડી સુખો નીસર્યોરે, લીધી નડીઆદની વાટરે મલાવરાવ-શે

—પંદર તિથિનો ગરબો—

પડવા, ની પણ પ્રીત ઘટમાં ભુલીરે,
 મારા હરી વિના એક વાત 'સર્વે' સુનીરે.
 ખીજે, ખાજે વેશ રહી છું ખાળીરે,
 આ ઘરમાં કેમ રહેવાય વાગે તાળીરે.
 ત્રીજે, ત્રીલોવનરાય મંદીર પધારેરે,
 હરી આવોને આપણે ઘેર હેત વધારેરે,
 એથે, અંચળ નાર ચતુરાં આલેરે,

પેલો વડોદરાનો વધદ હુઃખડાં ટાળેરે.
 પાંચમ, ના પડદા હરી શું રાખ્યારે,
 નારે પ્રેમરસ પીવા કાજ હરીરસ આખ્યારે.
 છદ્દે, છટ્ટીના લખીયા લેખ તે કેમ ટળશેરે,
 મારે પેલા લવની પ્રોત આવી મળશેરે.
 સાતમ, ના સંતાપ હરી શું અમનેરે,
 આ શું કહીએ મહારાજ લાજ નહી તમનેરે.
 આઠમે, ઓછવો થાય હરી હોય હેલીરે,
 મારે સોળ ગોપીઓનો સાથ રમવા ઘેલીરે.
 નોમે, નમેરા નાથ નગણું ન થઈએરે,
 આ ગોકુળીયું ગામ મેલી મથુરાં ન જઈએરે.
 દશમે, દીનરાત દેહ મારી દાઝેરે,
 ઘેર નાવલીઓ રીસાય તે ઘણું સાલેરે.
 એકાદશી, ના વ્રત મારે કરવાંરે,
 શ્રી જુમનાજીનાં ધ્યાન મારે ધરવાંરે.
 દ્વાદશી, ને દહાડે દરશન દેજેરે,
 મારા શામળીયા લગવાન સન્મુખ રહેજેરે.
 તેરશ ના તો તંત અમારા તુટ્યારે,
 આ હરી હરી કરતાં હેઠ અમારા સુક્યારે.
 ચઉદશે, તો ચતુર નર શું વાહાયારે,
 ઘેર રાધા સરખી નાર શું રીસાયારે.
 પુનમે પંદર તીથી થઈ પૂરી કહાવેરે,
 સુને સેજડીએ સુતાં નીંદ્રા ના આવેરે.

શ્રી રાધિકાજીના કૃષ્ણ વીરહના મહીના.—રાગ ગરમી—
 કહો સખી કારતક કેમ જાશે, વનમાં મોરલી કોણ વાશે;
 કે મહીનો કોણ ઢાણી થાશે—કે જીમના જાવા દો પાણી.
 કે માગશરે, મન માફ મળીયું, કે વિષય ભાવ થકી ટળીયું;
 કે જેમ લુણ પાણીમાં ભળીયું,.....કે જીમના.
 કે પોષે, સોસ પડ્યા અમને, ળહાલા મારા શું કહીએ તમને;
 કે દીલાસા દીધા છે અમને,.....કે જીમના.
 કે માઘ, મજૂ તણે માટે; કે ફૂલડીયાં વેરતી ખાટે;
 કે વહાલાજી મારાં મથુરોંની વાટે,.....કે જીમના
 કે ફગણે, ફર ફરે હોળી, કે આછા ચનીયાને ચોળી;
 કે ચુંદડી કેશરમાં રોળી,.....કે જીમના
 કે અંધતરે, ચતુરા ચીત ધરતી, ળહાલાજીના ગુણ ગાતી ફરતી;
 કે તોયે મારે વહાલે કીધી નરતી,.....કે જીમના
 કે વર્ષશાખે, વાયા વાવડીયા, કે ઘેર પધારે નાવડીયા;
 કે દુધડે ધોઉ તમારા પાવડીયા,.....કે જીમના.
 કે જેઠે, જીગજીવન આવ્યા, કે સઉ લોક વધામણી લાવ્યા;
 વહાલાજી મારા કશુંએ ના કાવ્યા,.....કે જીમના.
 અપાઢે અખળા થઇ ઝાંખી; વહાલે મારે ભરજોખન રાખી;
 વિચારો હવે વાત શશે વાંકી,.....કે જોખના.
 શ્રાવણ, સરવડીઓ વરસે, કે નીર નુદીએ ઘણું ઢળશે;
 કે કોયલડી ટહુકલીઆ કરશે,.....કે જીમના.
 ભાદરવો ભલી પેરે ગાજે, સર્ધયર ઘેર વડોણું વાજે;
 તો તો મારા રૂદીયામાં દાજે,.....કે જીમના

આસો, ની રજની અજવાળી કે શેવ વણું કે મુંવાળી;
કે વહાલા વિના આ શી દીવાળી,.....કે જીમના.
કે રાધાના હાથે સોનાની ચુડી, રમતાં દીસે છે રૂડી;
હુખરે સરવે ગયાં છે છુડી,.....કે જીમના

શ્રી ગાંધીજીના મહિના—રાગ ગરબી—

કારતકે, કૃષ્ણ ગયા મેલી, મારે ઘેર આવો વનમાળી;
કુબળ કેમરે ગમે કાળી, આવો હરી રાસ રમો વહાલા.
માગસર, મારગડે રમતાં, લેખાં જેસી લોજનીયાં જમતાં;
હવે હરી કેમ નથી ગમતાં,.....આવો હરી.
પોષે તો સોસ પડયા અમને, ત્રીકમજી શું કહીએ તમને;
દીલાસા ભારે દીધા અમને,.....આવો હરી.
માઘે, મહા અધારી રાત્રો, પુલડાંએ ખીછાવી ખાટયો,
વહાલે લીધી મથુરાંની વાટયો,.....આવો હરી.
ફાગણે, ફર ફરે હોળી, પહેરણ ચણાંને ચોળી;
ચુંદડી મારી કેશરમાં રોળી,.....આવો હરી.
અમૃતરે, ચિત્ત કરે ચાળા, મધુવન મોરલીઓવ્રાળા;
હરશન દો ડાકોર તીરથવાળા,.....આવો હરી.
વર્ગશાએ, વાટલડી બેતી, ઉભી રહી પુશકડે રોતી;
પાલવડે આંસુડાં લોતી,.....આવો હરી.
જેઠે, જગજીવન આવે, વધામણી સહુ લોકો લાવે;
વહાલો મારો કશુંએ નવ કહાવે.....આવો હરી.
અષાઢે, અખળા રહી આંખી, વહાલે મારે ભરજોખન રાખી;
વિચારો તે વાત થશે વાંકી,.....આવો હરી.

શ્રાવણુ, તો સરવડીઓ વરસે, નદીએ નીર ઘણું ઢળશે
 વહાલો મહારો શી રીતે ઉતરશે,....આવો હરી
 ભાદરવો ભલીપેરે ગાળે, વહાલા થઈ વિહવળ તમ કાળે
 વહાલો મારો જરીએ ના લાળે,....આવો હરી
 આસો માસે આવી દીવાળી, શેવો વાણું કે સુવાળી
 વહાલા વિના આ શી દીવાળી,....આવો હરી
 દાણુલીલા—શ્રી રાધાકૃષ્ણના સંવાદ રૂપે—

રાધા—પાલવડો મેલો મોહનજી મારગડે મને જાવા દો;
 આવતા આપીશ દાણુ તમારું, મહી માઈ વેચાવા દો.
 શ્રીકૃષ્ણ—વેચતાં તને કોણ ખાળે છે, સાંભળને રાધે ખ્યારી;
 મહી ગોરસતું દાણુજ દોની, વહેલી થાને વૃજનારી;
 રાધા—નારીને તું ના બોલાવીશ, છાનો રહેને છોગાળા;
 કઠણ રાજ છે કંસરાયતું ગઉ ચારી ખા ગોવાળા.
 શ્રીકૃષ્ણ—હું ગોવાળીઓ તું ગોવાલણુ, ફરી ગમે તો આવજે;
 કંસ સરખા સો હિમાયતી, સાથે તેડી લાવજે.
 રાધા—તેડી લાવું દો મુજને જાવા રોકી રહ્યા શીદ વ્રજનારી;
 રઘુનાથના સ્વામી સામળીઆ ઘેલા દીસો છો ગીરધારી.
 શ્રીકૃષ્ણ—ઘેલો છું પણ દાણુ ન મુકું દોકલડો એકે એછે;
 ગીરધારીએ ગોકુળ વાસ્યું ઈંદ્ર કરતા કૃષ્ણ મોટો.
 રાધા—મોટો છું ત્યારે મથુરાંથી અરધી રાતે શું આવ્યો;
 પર ઘેર રહીને પેટ ભરતો તને દાણી કોણ કહાવ્યો;
 શ્રીકૃષ્ણ—વાંકા બોલી વાર કરે છે, ઠૂંતો હૈયાનો હારતોડું;
 દાણુ દહીંનું દેરે અખળા નહીં તો માથાનું માટ ફેડું.

રાધા—હાર નહીં તુટે માટ નહીં પુટે, ન્યાય નગરમાં પુછાશે;
 રઘુનાથના સ્વામી શામળીયા, કહો ગોકુળ કેમ રહેવાશે.
 શ્રીકૃષ્ણ-ગોકુળ રહો કે જાઓ અત્યારે, દાણુદધીનું નહીં મેલું;
 ચીર હર્યાં તે ગયાં વીસરી, કામનીઓ કારણ પેલું.
 રાધા—નંદતણે ઘેર નવ લાખ ગાયો, નોતું તે ધન કાવ્યું છે;
 માતા તારી મહી વેચતી, હમણાં તો રાજ્ય આવ્યું છે.
 શ્રીકૃષ્ણ—હમણાં હમણાં કરતી રહેજે, મેંણા દેતી મર્છયારી;
 ધુતપણમાં તું ધુતારી, ડગપણમાં છું ડગનારી.
 રાધા—તું ડગારો તારી માનો પાળેલો, તું માને મેણાં દેવરાવે;
 રૂઢનાથના સ્વામી શામળીઆ, ઝાઝુ તે શું કહેવરાવે.
 શ્રી કૃષ્ણ—કહ્યા પ્રમાણે લેતો નથી, પણ તું મોહું ના રાખે
 અમે છીએ રાજા મહારાજા, અમને તું કેમ ના સાખે
 રાધા—ઓળખું છું તું આવ્યો નાસી, મહાવનમાં તું છાનો છું.
 જાદવકુળ મધે જન્મ છે તારો, નંદતણે ઘેર નાનો છું.
 શ્રી કૃષ્ણ—માતા જસોદા વડાં વડલાગી, તેના છીએ અમે અધીકા
 મોટા સુતીવર મર્મ ન જાણે, ગોકુળ વસીએ ગઉયારી.
 રાધા—ગઉયારી ગોપી ઘેર વળતાં અમને તમે ઓધાર્યાં
 રૂઢનાથના સ્વામી શામળીઆં, તમે જીત્યા અમે હાર્યા.
 દાણુલીલા બીજી.—રાગ ગરબો—

રાધા—તમે અજાણ્યા અમે જાણીએરે,
 મારો પાલવડો નવ તાણીએરે;
 તમે સમજી રહો મનમાંયરે
 શામળીઆ વહાલા રહો વેગળારે,—તમે વહાલા રહો

શ્રીકૃષ્ણ-નારી શું સમજવે મુજનેરે,
 હું તો નહિરે જાવા દેઉં તુજનેરે;
 તારી મરડીને રાખીશ ખાંચરે;
 મધ્યારી રાધા દો દાણુશુરે—મધ્યારી૦
 રાધા—અલ્યા બાહ્ય શું મરડીશ વીઠ્ઠારે,
 મેં તે તુજ સરીખા ઘણા દીઠ્ઠારે;
 કપરૂ છે કંસનું રાજરે;
 શામળીઆ વહાલા રહો વેગળારે,—તમે વહાલા રહો૦
 શ્રીકૃષ્ણ-નારી કંસ થકી 'શું' થાય છેરે,
 એવા કંઈક આવે ને કંઈક જાયછેરે;
 તારા ઉરના ઉતારીશ હારરે.
 મધ્યારી રાધા દો દાણુશુરે—મધ્યારી૦
 રાધા—અલ્યા હાર હૃદયનો તુટશેરે,
 મારી મહીની મટુકી પુટશેરે;
 ઘેર સામુડી દેશે ગાળરે શામળીઆ વહાલા રહો વેગળારે
 શ્રીકૃષ્ણ-નારી ગાળને અળ નહી ચડેરે,
 જેનું લેણું હોય તે તો લડેરે;
 એવાં દાણુ મેલ્યાં કેમ જાયરે.—મધ્યારી૦
 રાધા—અલ્યા દાણી તે કંહીનો કાવીયેરે,
 મથુરાંથી ગોકુળ આવીયેરે;
 ચારી નંદતણે ઘેર ગાયરે,—શામળીઆ.
 શ્રીકૃષ્ણ-નારી ગાય ચાર્યામાં શી લાજ છેરે,
 એ તો પોતપોતાનું કાજ છેરે;
 એમાં મેણુડીઆં નવ હોયરે—મધ્યારી૦

રાધા-અલ્યા મેણું માણસને લાગે ઘણુંરે,
 મુણે વઢતાં જ્યારે બે જણારે;
 તને નીલજને નહિ લાજરે—શામળીયા.
 શ્રીકૃષ્ણ-નારી લાજે તે કાજ નહી સરેરે,
 અહીયાં ખીક તે તું કોની ધરેરે;
 આવ મળીયે આપણુ જણુ બેયરે—મધ્યારી૦
 રાધા-એવું નીલજ માં બોલો શામળારે,
 તારા ઉરના ઉતારીશ આંખજારે;
 મુકો મુકોને મારો હાથરે.—શામળીઆ૦
 શ્રીકૃષ્ણ-નારી હાથ ન મેલું તાહરોરે,
 અહીયાં અમલ ચાલે છે માહરોરે;
 માટે દાણના દોકડા મેલરે.—મધ્યારી૦
 રાધા-અલ્યા નંદખાવાનો તું છોકરોરે,
 તારી પાસે નથી પૈસો રોકડોરે;
 અલ્યા આવડો મચ્છર કેમ હોયરે.—શામળીયા૦
 શ્રીકૃષ્ણ-નારી બ્રહ્મભાણુની તું છોકરીરે,
 તારી પાસે નથી પાઈ રોકડીરે;
 આવડો કેમ અલીમાન હોયરે—મધ્યારી૦
 રાધા—હું તો વિનતી કડું છું ક્યારનીરે,
 સ્વામી રૂગનાથના હારી તમ થકીરે;
 મહીતું તે દાણુ ન હોયરે.—શામળીયા૦

શ્રી કૃષ્ણ ગોપીની હાણીલા —રાગ ગરબી—

ગોપી—અલ્યા કહાનજી તું કયાં ઘેલો થયો'ને,
તું તો શેતું માંગે છે હાણુ ને;
મહીની મટુકી મારી પુટશે ને;
ગોરસની થાશે હાણુને, -ઘેલું શું ખોલે ગોવાળીઆને,
અલ્યા નવ જાણીશ કેઈ ખાપડી ને,
કેઈ મળશે માથા કેરી નારને;
મારગ મુકીને રહેને વેગળો ને.
રાજા કંસને થાશે જાણુ ને.—ઘેલું શું ખોલે

શ્રી કૃષ્ણ—તારો કંસ કબુદ્ધિ નર શું કરે ને,
મારી સંગે છે સઘળો સાથ ને;
અલી દા'ડી તે હાણુ ચોરી જતી ને;
ઘણે દહાડે આવી મારે હાથને—ઓછી તું જાત આહીરનીને

ગોપી—અલ્યા હાથની તે હોંશ રખે રાખતો ને,
હાથે તો ચારી જાણુ ગયા ને;
પાલવ મુકીને રહે વેગળો ને,
મારી ત્રિજમા થાશે હાણુને—ઘેલું શું ખોલે.
કૃષ્ણ—અલી ત્રિજમાં વશીને વેર વાળશું ને;
રખે રાખતી હૃદયામાં હામને.

નંદજીના નામ પ્રતાપથી ને,
હું તો છેદુ તારા કંસનો ઠામને—ઓછી તું જાત,
ગોપી—અલ્યા કંસે કયું તે કેમ વીસરેને
ભાઈ હણ્યા પોતાના ત્યાંયને;

નાશીર છુટયો લાડકા ને,
આપી છઉર્યો છે વૃજમાંયજે.—ઘેલું શું બોલે.

કૃષ્ણ—વળી વ્રજમાં વશીને વેર વાળશું જો.
તું તો જોજે અમારાં કામજો;
અવનીનો ભાર ઉતારવાજો,
ધર્યું નંદકુંવર રૂડું નામજો—ઓછી તું જાત;

ગોપી—અલ્યા સાચું કહેતામા દુઃખ લાગશેજો.
પેટ માટે ચારે છે ગાયજો;
તું આવડો મોટો એમાં થયો જો.
તુને કોઈએ ન આપી કન્યાજો.—ઘેલું શું બોલે.

કૃષ્ણ—અલી આહીરની કન્યા અમો શું કરું જો.
અમો સદા કહેવાઈએ પ્રહ્લ્યાચારીજો;
રખે પડછાયો મુને પાડતીજો,
તું તો ધામણીની ઓઢનારજો.—ઓછી તું જાત.

ગોપી—અલ્યા લાખ ટકાની મારી ધામડીજો,
હીરા જડીત મારો છે હારજો;
ઓછી પટોળી મારી પેહેરણે જો
તું તો કામળીનો ઓઢનારજો.—ઘેલું શું બોલે.

કૃષ્ણ—જેનો પ્રહ્લાએ તાણો તાણ્યો જો;
એનો શંદેર સરખો વણનારજો.
તેરે ઓઢણ મારે કામળોજો;
તેનો શેષ ન પામે પારજો.—ઓછી તું જાત.

ગોપી—અલ્યા શેષ સરખું તન તાહરૂને,
 અમે • ચંપક વરણી નારને,
 અલ્યા કાયા કનકને વેર વાધયું ને,
 તું તો પશુ તણે પીંઢારને—ઘેલું શું બોલે.

કૃષ્ણ—તું શાને નીસરી મહી વેચવાને,
 અલી બેસી રહેને ઘરમાંયને,
 દોલત ઘણી છે તારા બાપનેને,
 તું શાને આવી અહીંયાંય ને—ઓછી તું બત.

ગોપી—આ વાટે સદા મહી વેચતાંને,
 જઈ પુછો જશોદા માયને,
 બાંધી મુઠી સવા લાખની ને,
 ઉઘાડીએ તો પત બયને,—ઘેલું શું બોલે.

કૃષ્ણ—અલી ઘણી ઇચ્છા છે મહી ચાખવાને,
 મીઠી મેળવણીનો સ્વાદને,
 ફીકું પડશે તો પાછું આપશુંને,
 તું શાને કરે વિવાદને—ઓછી તું બત.

ગોપી—અલ્યા ગોરસ કેડું કોણ ગળું ને,
 જેટલું પીએ તેટલું પાતને,
 વચને વેર વાધ્યું ઘણું ને,
 કદી મન મેળાવે થાતને—ઘેલું શું બોલે.

કૃષ્ણ—અમે દાણને માટે શું દુભીએને,
 તું તો દાસી હીસે છે રીસાળને,
 હસીને તાળી લે હાથમાંને,
 તું પ્રીત ધરીને રસ આદને—ઓછી તું બત.

ગોપી--અલ્યા માઝ્યાં મુકતાફળ પામીએને,
હઠ ફરે કંઈ નહી હોય ને
લાજ નહી તુને લાડકડાને,
મન આણુને કંઈ વિવેકને;

કૃષ્ણ--અત્રી વિવેક ઘણો છે મન માહરેને,
જવા નહીં દેઉં નિરધારને,
આખ્યા વિના કેમ છુટશે ને,
તારા મનમાં શું તું વિચારને,--ઓછી તું જાત.

ગોપી--તારા મનનો વિચાર મેં જાણીયોને,
હઠ શાને કરો છો આંચને,
મનમાં મન મળી ગયું ને,
જેમ સાકર ભજે દુધ માંચને,--ઘેલું શું જાલે.

કૃષ્ણ--મીઠાં વચન તારાં માનુની ને,
સાકર સરખા જોલે ને.
પ્રીતીનો જાંઘ્યો તુંજ પાસ છું ને.
આ આપું તમોને કોલ ને--ઓછી તું જાત.

ગોપી--સદ લાગીને રસ આપીયો ને,
ગોવાલણી લાગી પાય ને;
નંદજીના કુંવર કૃપાળને ને,
ઉલટ તો અંજે ન માય ને.--ઘેલું જોલે.
જે કોઈ ગાય શીખેને સાંભળે ને,
તે ફરી ન આવે ગર્ભવાસ ને,
દાણુલીલા દીનાનાથની ને,
ગુણ ગાય રતનીયો દાસ ને,--ઘેલું શું જોલે.

- દાણ્વીલાની સાખીઓ. (શ્રી રાધા કૃષ્ણ સંવાદ)
 શ્રી કૃષ્ણ—ઉંચીને અલબેલડી રાધે સાંભળ કહું તે વાત,
 વૃંદાવનને માર્ગે જતાં, કોણ છે તારી સાથ.
 ઉભીરે ધ્રિજની નારીરે, પુછું પરણી કે કુંવારીરે,
 આંખ્યાં વિના આંખડી કાળીરે, બાલુબંધ ઘેરખાવાળીરે.
 રાધા—સાથ વાળી તેને ઘેર બેઠી, તારે શી પડપુછ,
 માર્ગે મુકી રહે વેગજો, તારે મોઢે નથી મુછ.
 આલ્યો જ પાંસરી વાટેરે, સાંખુ નંદરાયને માટેરે,
 તું તો ક્યાંનો કાનુડો દાણીરે, પાઉં તને પાંડહે પાણીરે.
 કૃષ્ણ—શી છે તારી જાતડી, કીયું છે તારું ગામ,
 કોણ છે તારા માત પીતા ને શું છે તારું નામ—ઉભી.
 રાધા—આહીરની અમે જાતડી, ગોકુળ મારું ગામ,
 બપુભાણી હું બેઠી રાણી રાધા છે મારું નામ—આલ્યો.
 કૃષ્ણ—બોલતી નોતી તે બોલવા શીખી, આવડુ બોલી આજ
 વંદાવનમાં નીત્ય કરે છે, તુજને તે શી લાજ—ઉભી.
 રાધા—લાજવાળા છો તે હું જાણું, ઢાંકી રાખો આપ;
 વૃંદાવનનો મારગ રોકી, નીત્ય તપાસો લાજ—આ.
 કૃષ્ણ—ઝાઝાં રાખો મેઢકાં ગોપી, ઝાઝી રાખે ગાય;
 છાશ પીને મોટી થઈ, ભરવાડાની જાત કહેવાય—ઉભી.
 રાધા—ગોકુળથી આપી ગોવાલણી, મથુરાંથી આલ્યો કહાન;
 મારગમાં એકઠાં થયાં, તું ચેતું મારે છે દાણ—આ.
 કૃષ્ણ—ગોકુળની ગોવાલણી, મથુરાંને મારગ જાય;
 આડો કાન કરી વળ્યો, તારો પ્રિતે પાલવડાયા—ઉભી.
 રાધા—હું બેઠી બપુભાણી, રાણી રાધા મારું નામ;

દાણ લેવાની ઈચ્છા હોય તો, આવજો ગોકુળ ગામ-ચા.
 કૃષ્ણ—નંદખાવાના હું નાનડીઓ, કહાનજી નામ પ્રમાણ;
 દાણ લીધા વિના જાવા દઉં તો, નંદખાવાની આણ-ઉભી.
 રાધા—આણ તો માનું એક કંસની, ખીજી ન માનું કોય;
 નવ નંદ મારે નેસડે વસે, તારો નંદ તો કોણજ હોય.
 કૃષ્ણ—કંસ તે તારો કોણ છે, મેં વશ કીધો સઉ ઠામ;
 સંભાળીને ખોલજ રાધા, શુદ્ધ ગર્ભ કે સાન—ઉભી.
 રાધા—શુદ્ધ ગર્ભ નથી મારી, તારી ગર્ભ જેમ હોય;
 સાંભળ છર્ધયા નંદના, તારે મન વિચારી જોય—ચાલો.
 કૃષ્ણ—મનમાં શું વિચારે રાધા, દાણ લેવાનો સહી;
 તારી માને શું કહીયે, તને વેચવા મોકલી અહીં—ઉભી.
 રાધા—આવોને ગોપીના વહાલા, સાંભળો કહું તે વેણ;
 તારી માને શું કહીએ તારી પાસે ચરાવે ધેન—ચા.
 કૃષ્ણ—મેણાં બેણાં ફરતી રહેજે, મધ્યારી મદમાતી;
 છાશ પીને દહાડા કાઢે, તું તો રંજે થઇ છે રાતી—ઉભી.
 રાધા—કહાનજી કાળા ન કરો ચાળા, મોરલીઓવાળા;
 અડધી રાતે શું નાઠા તમે, ભરીને ઉચાળા—ચા.
 કૃષ્ણ—દાણના દોકડા લઈશું રોકડા, ખીજી ના કર વાત;
 તારે મારે અગરો થાશે, ફેડીશ મહીના માટ—ઉભી.
 રાધા—દાણના દોકડા આપીશ રોકડા, ખીજી ન થાયે બાળ;
 દાણ લીધામાં શું સમજે, તું નાનું સરખું બાળ—ચા.
 કૃષ્ણ—મહીયારી તું મદમાતી, હું નાનું સરખું બાળ;
 બાળપણું તુજને દેખાડું, થવા દે સધ્યાકાળ—ઉભી.

રાધા—સંધ્યાકાળે તું થું ખંતાવે, સાંભળ કાળા કાન;
 મહી વેચીને આવતાં, આપીશ તારૂં દાણુ-ચા.
 કૃષ્ણ—તું રંગીલી રૂપની રૂડી; હું છખીલો કાન,
 મહી ખપે કે ના ખપે, તું આપને મારા દાણુ-ઉભી
 રાધા—મંહીનાં દાણુ ના હોય મોહન, મનમાં સમજે પેર;
 મહી પીવાનો ખપ હોય તો, આવજો મારે ઘેર-ચા.
 કૃષ્ણ—કયારની તેં મેણાં દધને, કીધાં અદકાં વેર;
 હેત કરી હવે આપવા આવે, એ લાગે કડવાં ઝેર.-ઉ.
 રાધા—કહો તો હરી ઘેરથી લાવું કહો તો પાઉં આંચ;
 હિંમ્મના સ્વામી શામળા, તમે મનમાં ન લવશે કાંઈ-ચા.

રાધાજીનો રાસ —:રાગ ગરબી:—

મને કૃષ્ણ જોયાના કેડ, સર્ધયર આલોરે....
 ઉમીઆજીને લાગુ પાય, હરિવર આલોરે... ..
 દે'રે રે'રે દીવા કડ'રે, પુજી શંકર દેવ... ..
 શામળાઓ વર પામવારે, હું તો કડે શંભુજીની સેવ-સ.
 ગોકુળની ગોવાલણીરે, હીંડે મલપતી ચાલ... ..
 એના ઉપર મોહન મોહી રહારે, એનું મુખડું તે લાલગુલાલ-સ.
 સાસુ મારી જસોમતીરે, સસરા શ્રી નંદરાય
 કંથ કોડીલો મારો કાનજીરે, માફ સાસડું ગોકુળ ગામ-સ.
 કાળંદ્રીને કાંઠલેરે, નહાતાં તે નીર્મળ નીર... ..
 વસ તે વીઠલો હરી ગયોરે, હું તો શાણેરે ઢાંકું શરીર-સ.
 ગાય શીખેને સાંભળેરે, રાણી રાધાજીનો રાસ....
 નરનારી વધકુંડે પામશેરે; ગુણ ગાય નરસંધી દાસ-સ

—સતી સાવિત્રી ચરિત્રનો ગરબો—

કવિ—રૂડા અશ્વપતિ રાજની ડાહી દીકરીરે
 જેતું સતી શિરોમણિ સાવિત્રી છે નામ;
 જેણે સ્વામીને છોડાવ્યો યમપાશથીરે,
 જેણે સકળ જગતમાં અમ્મર કીધું નામ,
 તેના ઉત્તમ ગુણની ગરબી ગવ્યો સુંદરીરે.
 રાજ એક હતો ઘરડો ને આંખે આંધળોરે,
 તેતું શત્રુએ લઇ લીધું રાજ્યાસન;
 તેથી જંગલમાં જઈ બાંધ્યું તેણે એક જુપડુરે;
 તેને સત્યવાન નામે લાડકડો તન,
 તે તો કરતો માતપિતાની સેવ પુરા પ્રેમથીરે.
 જેની કંચનવરણી કાયા વાણી મીઠડીરે,
 મીઠા મહેરામણના જેવો ગુણ ગંભીર—
 ઘરડાં અંધ પિતામાતાની જાણે લાકડીરે;
 રેતો માતપિતાની આજ્ઞાને આધીન,
 તેની સાથે વરવા સાવિત્રીએ આદ્યું રે,

નારદ—ત્યાં તો નારદજી સમજાવે બાળા ઘેલડીરે,
 એની સાથે વર તાં થાશે મોટી હાણ;
 એનો આવરદા તો એક વર્ષ બાકી રહ્યોરે;
 માટે ન કરતી તું વગર વિચારું કામ.
 બીજા રાજકુંવર રૂપાળાની સાથે વરેરે,—

સાવિત્રી—ત્યારે સાવિત્રી બોલી નારદજી સાંભળોરે,
 લખિયા લેખ લલાટે મિથ્યા નહિ થાનાર,

મહે' તો મનથી માન્યો તે પરમેશ્વર માછરોરે;—
મહારો નિશ્ચય કોટી કલ્પે નહિ ફરનાર,
માટે એ વરની સાથે સગપણ માફ કરોરે.

કવિ—જેઠ અડગપણું પુત્રીનું રાજાએ પછીરે;
દીધું સત્યવાનની સાથે કન્યાદાન,
રૂડા રાજ્યમહેલની વસનારી વગડે વગીરે,
ત્યાગી અંબર જીતાં વસ્ત્ર કર્યા પરિધાન,
સ્નેહે સ્વ મી સસરા સામુની સેવા સજીરે—
જેણે કઠણ ભૂમિપર પાય કદી દીધો નથીરે;
જેના પડતા બોલ ઉપાડતાં દાસા દાસ,
જેની કોમળ કાયા પુલ શૈયાપર લાટતીરે;
તેણે પર્ણકુટીમાં પ્રેમે કીધો વાસ,
મનથી માન્યું મારા વૈભવમાં બાંકી નથીરે.—
ત્યાં તો જલના રેલાસમ દિવસો જતા હતારે;
બાળા નારદજીનાં વચન કરતી યાદ
મનમાં ભય ધરતી—નવ કરતી કેને વારતારે;
મનથી ગોઠવતી શું કરવા તેના ઘાટ.
રજની દિવસ વિચારો એના-એ-મનમાં થતાંરે,
દા'ડા ચાર રહ્યા આવરદાની અવધી તણારે.
સતીયે તે સમયે ત્યાં અન્ન જળ કીધું ત્યાગ
જોડયું ચિત્તપ્રભુમાં 'ધારીને શુભ ધારણારે;
સોંપ્યું શ્રીહરિના ચરણે પોતાનું ભાગ્ય—

શ્રાવત્રી—મારી વહારે ચડજો હે દિનબંધુ શામળારે.
જાણ્યું સાસુ સસરે વહુઅર સંકટ વેઠતીરે,

સાસુ, સસરા—શાને માટે કરતી અન્ન ઉઠકને! ત્યાગ;
 શાણી શાને માટે તું કારણ કંઈ કહેતી નથીરે;
 કંઈ કરમશે કેમળ આ ત્યારી કાય.
 વહુઅર આવયમાં વ્રત કરવાં થોડ્ય તને નથીરે.

કવિ—હુઅમાં દા'ડા ચાર વિતાવ્યા વ્રત વિધિએ કરીરે,
 આંચે! સ્વામી સ્વર્ગ સિધાવા કેરો દિન;
 સાવિત્રી—આજે ના થાઉં અગળી હું મારા નાથથીરે;

કવિ—એવો નિશ્ચય કીધો સાવિત્રીએ મન,
 સ્વામી સંગે રે'વા તૈયારી છાની કરીરે.
 ત્યાં તો સત્યવાન માળાપ તણે ચરણે નમેરે.
 કરમાં લઈ કે'વાડો કાઢ કાપવા જાય,
 ત્યારે સાવિત્રી સ્વામી ને છાની વિનવેરે;

સાવિત્રી—આજે વન જોવાની મુજને ઇચ્છા થાય.
 માટે સંગાથે લઈ જાએ! સ્વામી મુજનેરે.
 સત્યવાન—ઘેલી નારી ત્હારી છે કેમળ કાયા ઘણીરે;
 ત્હારી કનકલતા સરખી કાન્તિ કરમાય,
 બહાલી વગડામાં ઝાઝા કંટક ને કાંકરાંરે;
 ત્હારી પંકજ સરખી પગ પાની છુંદાય,
 માટે હઠ મેલી અલખેલી ઘરમાંહી રહોરે.

સાવિત્રી—સ્વામી તમ સંગાથે જંગલ મંગળ લાગતુરે,
 ઘરમાં તમ વિષ્ણુ મુજને ધરતી ખાવા ધાય,
 હું તો પગલે પગલે પથે તમ પુઠે રહુરે.

મુજથી આપ વિના એકલડી નહિ રહેવાય,
 માટે સગાથે લઇ જાઓ સ્વામી મુજનેરે.
 સત્યવાન-નારી જે મુજ સંગે આવ્યાની ઇચ્છા કરેરે,
 આજ્ઞા માગે જઈને માતાપિતાની પાસ.
 આજ્ઞા આપે તો ચતુર ચાલે મુજ સંગમારે;
 બહાલી વડીલ જનોની આજ્ઞા નવ લોપાય,
 લખ્યું શાસ્ત્ર પુરાણે જાણે છે સરવે તમેરે.

કવિ—આજ્ઞા માગીને ચાલ્યાં આનંદે દંપતીરે.
 પંથે કરતાં પ્રેમે વિધવિધ વાત વિચાર.
 મુખ મલકાવે પણ સાવિત્રીને ચિન્તા અતીરે.
 રાખે પળ પળ પોતે સ્વામીની સંભાળ,
 મનમાં ધીરજને ધારે સંભારે શ્રીહરિરે.

... ..
 આવ્યાં ગાઢા વનમાં નરનારી બે સાથમાંરે,
 વીણ્યાં પુલ અને ફળ ઇચ્છાની અનુસાર.

... ..
 વળતી કોવાડો લીધો પોતાના હાથમાંરે,
 લાગ્યો કાષ્ટ કાપવા સત્યવાન તે વાર.
 એનો આવરદા તો તે સમયે પૂરો થયોરે,
 લાગ્યો થાક ઘણોને અંગ લાગ્યું ધૂજવારે.
 આવી તમ્મરને ફંધાયો તેનો પ્રાણ,
 સુકી કાષ્ટ કાપવાં આવ્યો સાવિત્રી કનેરે.

... ..

સત્યવાન-બહાલી ઓચિન્તી આવે છે તનમાં તાણ,
 શાણી નહિ સમજાતું દુઃખ ઘણું થાતું મહેનેરે.
 સાવિત્રી-મારા નાથ તમારાં સંકટ હરજો શ્રીહરિરે,
 તમને કુળદેવી વનદેવીની રક્ષાય.
 ઘરડાં માતપિતાની સેવાના પુણ્યે કરીરે,
 બહારે આવીને વિશ્વેશ્વર કરશે સ્થાય.

કવિ-એવું કહીને ઝેડી મસ્તક જોગામાં ધરીરે,
 ત્યાં તો યમરાજ આવી સામા ઉભા રહ્યારે !!!
 જેના વસ્ત્ર તણો દીસે છે રાતો રંગ,
 જેને માથે છે મુગટ ને કુંડળ કાનમાંરે.
 દેખી સાવિત્રીની કાયાયે ઉપજ્યો કંપ,
 તો પણ ધીરજને ધારી બોલી તે સુંદરીરે.
 સાવિત્રી-કે'છે સાવિત્રી છો કોણુ તમે સાચું કહોરે?
 નક્કી લાગે છે મુજને દેવ તણા અવતાર.
 આવ્યા શા માટે નેશું કરવા મનમાં ચહોરે,
 મારા મનમાં શંકા થાયે અપરંપાર.

કવિ-એવું બોલી શિર નમાવી સાવિત્રી રહીરે.
 યમરાજ-હું તો હું યમરાજ સાંભળ ઓ શાણી સતીરે?
 આવ્યો છું તહારા સ્વામીને લેવા કાજ,
 એના આવરદાની આજ અવધ પૂરી થતીરે,
 તહારા સ્વામીપરનો સ્નેહ હવે વિસાર.

કવિ-નાંખી પાશ પકડિયો સૂક્ષ્મ દેહ એવું કહીરે,
 દેખી બંધાયેલા સ્વામી કેરા દહનેરે.
 સતીએ તે સમયે કરવા માંડયું કંડપાંત.

સાવિત્રી-ખાંધીને કયાં લઈ જાયો છો મારા નાથનેરે,
કવિ-એવું કહીને દીધો યમરાજને સાદ,
ચાલી પડછાયાની પેઠે પાછળ સુંદરીરે.

યમરાજ-બોલ્યા ત્યાં યમરાજ, સાંભળ હે શાણી સતીરે.
જા તું પાછી તહારા આશ્રમમાં આવાર,
તહારા સ્વામીની કર અંતક્રિયા વિધિએ કરીરે,
જેથી થાયે તેના જીવ તણો ઉદ્ધાર,
નારી નાહક શ્રમ કરવાથી કૃળ કશુંએ નથીરે.

સાવિત્રી-બોલી સાવિત્રી સુણો યમરાજ વીનતીરે.
મહારા નાથ વિના હું પાછી નહિ ફરનાર.
લઈ જાયો ત્યાં આવું પણ સંગ તનું નહીરે,
સ્વામી વિના છે સુનો :સધળો સંસાર,
જાતાં એકલડી ઘર જીવ્યાથી મરવું ભલુંરે;
પૃથ્થું યમરાજ હું ઉત્તર આપો મુજનેરે,
જગમાં નરનારીનો સત્ય સંબંધ મનાય.
પણ જો ખાંધીને લઈ જાયો મહારા નાથનેરે;
મહારો પતિવ્રતાનો ધર્મ કેમ સચવાય,
તેનો ઉત્તર આપીને વળતી ડગલું ભરારે ?
યમરાજ-શાણી અમૃત સરખી વાણી તહારી સાંભળીરે,

મહારા અંતરમાંહી ઉપજે છે અનુરાગ,
તહારી ઇચ્છામાંહી આવે એવું યો સુંદરીરે;
તહારા સ્વામીના જીવિત વિન ખીણું માગ્ય,
તહારી ઇચ્છા પુરણ કરવા હું ઉભો અહીંરે.

સાવિત્રી-મહારા સસરા છે ધરડા ને આંખે આંધળારે,
તહેની રત્નસમી બે આંખો સારી થાય,
આવે તેજ સુરજના સરખું બન્ને આંખમારે;
અંગે વૃદ્ધપણાનું દુઃખ કદી નવ થાય.

કવિ—એવું બોલીને સાવિત્રી કર જોડી રહીરે,
ચમરાજ-તહારા સસરાની આંખો નારી સારી થશેરે,
વધશે સુરજના સરખું આંખોનું નુર.
તહેની વૃદ્ધપણાની પીડા સઘળી વામશેરે;
માટે જા પાછી પુત્રી આવી બહુ દુર.
ઝાઝુ ચાલ્યાથી એ શાણી શ્રમ તુજને થશેરે.

સાવિત્રી-બોલી સાવિત્રી કર જોડી ચમરાજ સુણોરે.
મહારે વસવું જોઈએ સદાય સ્વામી પાસ.
મુજને શ્રમનવ લાગે સ્વામી સંગે આવતારે,
સ્વામીથી દુર વસતાં તનમાં પ્રગટે ત્રાસ.
જગમાં નાથ વિના નારીનું જીવું ધિક્ક છેરે.
તમને જોતાં ચમરાજ શ્રદ્ધા મુજને થતીરે.
મહારા મનમાં ઈચ્છા પ્રશ્ન કયાની થાય,
શાણાઓ કેં છે કરવી સન્નજનની સંગતીરે,
તે તો પૂર્વ જન્મના પુણ્યોથી બંધાય,
સન્નજનની સંગતીનું ફળ મિથ્યા જાનતું નથીરે.

ચમરાજ-પુત્રી વાણી તહારી અમૃત સરખી લાગતીરે,
મહારા અંતરમાં ઉપજાવે છે અનુરાગ.
તહારા સ્વામીના જીવીત વિના બીજું પ્રરીરે.

મહારી પાસેથી પુત્રી મનગમતું માગ્ય.
 તહારી ઇચ્છા પુરણ કરવા હું ઉભો અહીંરે.
 સાવિત્રી-મહારા સસરાણનું રાન્ય દખાળ્યું દુશ્મનેરે,
 તેથી કીધો છે વગડામાં આવી વાસ.
 તેનું રાન્ય ગયેલું સરવે પાછું સાંપડેરે,
 નિત્યે ધર્મ રહે અંતરમાં પુરી વાસ.
 કવિ-એવું બોલી સાવિત્રી કર બેડી રહીરે.
 યમરાજ-પુત્રી સસરા તહારા રાન્ય ગયેલું પામશેરે,
 મળશે મનગમતા વૈભવ ઓ શાણી નાર.
 હેની ધર્મ વિશે દ્રઢ શ્રદ્ધાની વૃદ્ધિ થશેરે,
 ખાણી વિચર હવે પુત્રી નવ કરતી વાર.
 તહારી દેહે દુઃખ થશે ઓ ! કુળવંતી સતીરે.
 સાવિત્રી-મહારા દુઃખ વિશે બાકી શી ' યમરાજ કહેરે,
 મહારી નજરે બંધાયલા દેખું નાથ.
 મહારે શું સુખ ભોગવવાને બાવું આશ્રમેરે,
 સુખમાં દુઃખમાં રહેવું સ્વામીની સાથ,
 મહારે સ્વર્ગ તણાં સુખ શું કરતાં સ્વામી વિનારે,
 રાખો સકળ જગતને નિયંત્ર મહી નિત્ય તમેરે.
 આપો કર્મ તણાં પ્રજા સર્વેને તત્કાળ,
 રાજા રંક શત્રુ ને મિત્ર ગણો સરખા તમેરે.
 તેથી નામ તમારું ધર્મરાય કહેવાય,
 શરણે આવેલાનું સંરક્ષણ કરતા તમેરે.

યમરાજ-શાણી વચનો ત્હારાં અંતર મ્હાડું ઠારતારે,
 જેવી તરસ્યાને પાણીથી તૃપ્તિ થાય,
 પુત્રીના શરમાતી મ્હારી પાસે હજી માંગતારે,
 ખીન્નું ત્હારા સ્વામીના જીવિત સવાય.
 ત્હારી ઇચ્છા પુરણ કરવા હું ઉભો અહીંરે,
 સાવિત્રી-ત્હારા તાત તણું ઘર પુત્ર વિના સુનું દિશેરે.
 ત્હેને આપો ગુણિયલ સો પુત્રો યમરાય,
 તેના વંશ તણી આ વિશ્વ વિશે કીર્તિ વવરે.
 મ્હારાં માત પિતાના સંકટ સરવે જાય.

કવિ—એવું બોલીને સાવિત્રી કરજેડી રહીરે.

યમરાજ-ત્હારા તાત તણે ઘર ગુણિયલ સો પુત્રો થશેરે,
 થાશે દશે દિશામાં વંશ તણે વિસ્તાર.
 ત્હારાં માત પિતાનાં સંકટ સર્વ ટળી જશેરે,
 તુજને આપ્યું ત્હારી ઇચ્છાની અનુસાર,
 આવી દુર ઘણે પુત્રી જા તું પાછી હવેરે.

સાવિત્રી-મારા સ્વામીની સંજે છું તો કયાં હું દુર છુરે,
 મારું મન તો દોડે છે એથી પણ દુર.
 સ્વામીની સંજે રૈલું એ ભૂપણ સતીઓ તણુરે,
 ત્યાગી કાયાને છાયા કયાં જાયે દુર.
 સ્વામીના વિરહે સતીઓનું જીવ્યું દોઢલુરે,
 રાખે પુણ્ય ભરોંસો સજ્જનનો જગના જનોરે.
 વિનતી કરતા સજ્જનો રાખી વિશ્વાસ.
 શત્રુ મિત્ર સદા સરખા માને છે સજ્જનોરે,

આવે નાહ સુરજમાં અંધકારનો ભાસ,
 સજ્જનની સજ્જનતા કહીયે પલટાતી નથીરે,
 યમરાજ-તહારાં વચનો શાણી અમૃતથી પણ મીઠાડે.
 મુજને તે સાંભળતાં આવે પ્રેમ અથાગ,
 મહારી પાસેથી વરદાનો તહારા હિતનારે.
 તારા સ્વામીના જીવિત વિષુ ખીણું હજી માગ,
 તહારી ઇચ્છાને આધીન બની ઉભો અહીંરે.
 સાવિત્રી-મુજને આપો તો યમરાજ માંગું એટલુંરે.
 મહારા સ્વામીથી સો પુત્રો મુજને થાય !!!
 મહારા કુળનું આ જગમાંહી માન વધે ધણુરે.
 મહારી વડિલ જનોના ચરણે પ્રીતિ થાય,
 એવું બોલીને સાવિત્રી કર બેડી રહીરે.
 યમરાજ-તુજને તેજસ્વી સો પુત્રો આ બાળા યશેરે,
 તહારા કુળનું ઝાઝું વધશે જગમાં માન.
 તહારી વડીલ જનોના ચરણે પ્રીતી વાધશેરે,
 માટે જ પાછી ઘર તું થાશે હેરાન.
 એવું બોલીને યમરાજ લાગ્યા ચાલવારે,

...

....

...

સાવિત્રી-બોલી સાવિત્રી સુણો યમરાજ વિનતીરે.
 આપો ઉત્તર મારા પ્રશ્ન તણો આ વાર,
 મોટા માણસના વચનો મિથ્યા જાતાં નથીરે.
 બોલ્યું અબોલ્યું મોટા જનનું નવ થાય,

જાણે પ્રાણુ પરંતુ વચન થકી ફરતા નથીરે.
 થાવા સો પુત્રો વરદાન તમે આપ્યું મનેરે,-
 તે તો કેમ સત્ય થશે મહારાજ,
 ખાંધી લઇ જાવા ધારો છો મારા નાથનેરે.
 પળશે કેમ કરીને વચન તમારું આજ,
 કાવ--એવું બોલીને સાવિત્રી કરજોડી રહીરે.

યમરાજ-પુત્રી ધન્ય તહને સાચો છે નિશ્ચય તાહ્યરેરે,
 બાળા હોં મુજને વચને ખાંધ્યો આ વાર.
 આજે નિશ્ચયના બળથી હોં વશ મુજને કર્યોરે,
 હો આ છોડું છું પુત્રી તારો ભરથાર,
 પાંચો વર્ષ ચારસોનું આયુષ તારો પતીરે.
 મહારાં સૌ વરદાનો ફળશે તુજને દંપતીરે,
 જગમાં ધર ધર નરનારી ગુણ તહારા ગાય,
 પામી મુખ જગમાં અતિ સાથે મુગતીરે.

કવિ--એવું કહીને અંતરધ્યાન થયા યમરાય
 વાગ્યાં દેવ દુહાંલી પુષ્પ તણી વૃષ્ટિ થઇરે.
 વળતી આવ્યા આશ્રમમાં સંગાતે દંપતીરે,
 સતીના અંતરમાં આનંદ અતિ ઉલ્લાસ.
 સહુને વીતકની વાતો વિસ્તારીને કહીરે,
 પ્રેમે લાગ્યાં બન્ને વાડલ જનોને પાય.
 આપે અંતરની આશિષો સૌ નરનારનેરે,
 સરવે વરદાનો યમરાજના સામ્યાં થયારે.

મળિયા વૈભવ સઘળા પામ્યાં સુખ તમામ,
અંતે શ્રીહરિને શરણે વસિને સુખિયાં થયારે.
જોલો જ્ય જ્ય કહે છે, મિત્ર બુલાખીરામ,
ગાતાં શિખતાં સરવે સદવર્તનશાળી થજેરે.

—શરદ પુર્ણિમા અજવાળી રાતની ગરબી—

આસો માસો શરદ પુનમની રાતજો,... ..
ચાંદલીઓ ઉગ્યેરે સખી મારા ચાંકમાં... ..
સસરો મારો દેરા સરખો દેવજો; સામુડી દેસરે કેરી પુતળી.
જેઠ મારો અશાડીલો મેહજો, જેઠાણી ઝળુકે વાદળ વીજળી.
દિયર મારો ચાંપલીયાનો છોડજો, દેરાણી ચાંપલીયા કેરી પાંખડી.
નણહલ મારી વાડીમાંની વેલજો, નણહોઈ તે વાડી માંહીનો વાંદરો,
પરણ્યો મારો ચતુર સુઝણજો, તાણીને આંધે નવરંગ પાઘડી.
એ પાઘડીએ દશ દશ આંટાજો, આંટેને આંટેરે નવરંગ પાઘડી.
ગોરીનો પરણ્યો વહાણ કમાવા જાયજો... ..
વહાણેથી લાવે ખારેક ટોપરાં... ..
ખારેક ખાય તો ખટકે ગોરીની દાઢજો... ..
ટોપરડું ખાય તો ગોરીને કુચા વળે... ..આસો.

—શ્રી બહુચરાણના મહીના. —સગ ગરબી—

‘ચઈતરે ચીત ઘણું આંધું, નમી નમી બહુચર આરાધું;
મન મારું જોખે જઈલાગ્યું, સેવોને શબ્દચુરણી,
વઈશાખે વાવલીઆ વાયા, માણના ઘંટ તળે આગ્યા;
જીભાણી મોટી છે માયા... ..સેવોને.’

જોઈ, તો જુગતી છે સારી, હરિહર બ્રહ્મ થકી વારી;
 જોખ ઉપર જાઉં બલીકારી... ..સેવોને.
 અપાઢે મેઘ ઘણાં ગાળે, છત્ર શિર બહુચરને છાળે;
 ચોઘડીયાં તો અદ્ભુત વાળે... ..સેવોને.
 શ્રાવણ, સરવડીઓ વરસ્યે, માણને ભજશે તો તરશે;
 નીકર તમે અથડાતાં મરશે.... ..સેવોને.
 ભાદરવો, ભલીપેરે ગાળે, મા સેવકને સનમુખ તો થાળે;
 બુડતાં બાવલડી સાહાળે... ..સેવોને.
 આસો, માસે આવી દીવાળી, આઠ્યાં છે અંખાને કાળી;
 ગરબે રમે મોટા મહાકાળી... ..સેવોને.
 કારતકે, કોયલડી બોલે, ના આવે કોઈ માણને તોલે;
 તેજ ભેતાં ત્રિમુવન ડોલે... ..સેવોને.
 માગસર, માનસરોવર નાહે, ચાચર આવી ગરબા તો ગાયે;
 સેવકની મા કરજો સાહે... ..સેવોને.
 પોષે પ્રીત ધણી ધારી, પાંડવ લીધા ઉગારી;
 કૌરવ સરવે ગયા હારી... ..સેવોને.
 માઘે, તો મને નથી ગમતું, મન માઈં રહે છે ભમતું;
 મન માઈં માણમાં રમતું... ..સેવોને.
 ફાગણે, પ્રર ફરતી હોળી, પહેર્યાં માએ ચરણાંને ચોળી;
 કેસર બહુ છાંટયા છે ઘોળી... ..સેવોને.
 ખારે માસ પુરણ કીધાં, દહીતને દંડ ભલા દીધા;
 દેવતા સહુ ઉગારી લીધા... ..સેવોને.
 આસો સુદ જીજને બુધવારે ખારે માસ કહ્યા નીરધારે;
 વદત્તભની કરજો મા વાફારે.... ..સેવોને.

—પંદર તિથિના ગરબો—

પડવે પાતળીઆ ગીરધારી મારે ઘેર આવજોરે લોલ,
 બીજે, બાળક જેહુ બહાર કે મેં સમજળ્યુરે લોલ.
 ત્રીજે, ત્રણ ભુવનનો નાથ કે, મોતીકે વધવીએરે લોલ,
 ચોથે, ચંચળ બોલી નાર કે, મથુરાંની વાટમારે લોલ.
 પાંચમે, પગલાં ભરજો પ્રેમ કે, મારે ઘેર આવજોરે લોલ,
 છઠે, છોગાળા ભગવાન કે, ભગતને તારજોરે લોલ.
 સાતમે સાંઢ કરે એક નાર કે, ગેકુળ ગામનીરે લોલ,
 આઠમે, અવતરીઆ ભગવાન કે, નીરખુ નાથનેરે લોલ.
 નોમે, વસ્ત કરે એકનાર કે, ગોકુળ ગામનીરે લોલ,
 દશમે, માયો મામા કંસ કે, મથુરાંની વાટમારે લોલ.
 એકદશી, પરણી લાગ્યા નાર કે, સતસામા ખરીરે લોલ,
 બારશે, બહુ બળીઆ ભગવાન કે, દીશોદીશવાપીઆરે લોલ.
 તેરશે, ધન ધુવે એક નાર કે, ગોકુળ ગામનીરે લોલ,
 ચૌદશે, બનસી બટને, ચોક કે, રાસ રમાડજોરે લોલ.
 પુનમે, પંદર તીથી ચપ પુરી કે, ગુણ ગાંધ રહીરે લોલ,

રાસકીડા—શ્રીકૃષ્ણ રાધાનો ગરબો—

વનમાં લુલી પડીરે, પેલો કયાં ગયો કાનુડો—ટેક.
 ઝરમર ઝરમર મેહુલો વરસે, પુરણ કરી તે હેલી.
 અઘોર વનમાં મુજને મેલી, ત્યાં કોણ અમારૂં બેલી—વન.
 ગોકુળ ગામની ગોવાલણી સહુ મહી વેચવા ચાલી,
 આરણ મળીયા માવજી, ત્યાં રોકી રાધે ખ્યારી—વન.

મારગ મળીયા માવજી, મને રાવા સરખી કીધી,
 માથા ઉપરથી મહીની મટુડી, ઉઠાવીને લીધી—વન૦
 જસોદાજી આ લાલ તમારો; આડા અવળી ચાલે,
 સોળ સહસ્ર ગોપીઓમાં, મન માને ત્યાં માલે—વન૦
 આગળ પાછળ મહેલ તમારાં, વચમાં અમારી મેડી,
 અગાશીમાં અમેજ રમતાં, સાન કરી શીદ તેડી—વન૦
 મોર મુગટ ને કાને કુંડળ, હરખે વાગે તાળી,
 આગળ પાછળ ગોપી નાચે, મધ્ય નાચે વનમાળી,—વન૦
 લમરી ખાતા બુધરજીએ, એવી માયા કીધી,
 હરી તો અંતરધ્યાન થયા, એક સખી સંગાથે લીધી—વન૦
 યુરુષોતમને પગલે પગલે જોતી જોતી જાઉં,
 નારાયણનાં દર્શન વિષુ હું, આકુળવ્યાકુળ થાઉં—વન૦
 જોતામાં એક અબળા દીડી, તેને પુછી વાત.
 સધા કહે અભિમાન આવ્યું ત્યારે, તજ્યો અમારો સાથે—વન૦
 ઝાડે જાડે જોતી ચાલું, જમને ઝાલું હાથ,
 તાલ જાણી ત્રીકમજીએ પ્રેમે જીડી ખાથ—વન૦
 વંદ્રાવનની કુંજગલનમાં મળીયાં રાધે ખ્યારી,
 મયારામના સ્વામિ મળતાં; વેળા અમારી વાળી—વન૦

—કબોડાની કહાણી—

કાંચલડી કંકોડીને વાહડીમાં પાણી.....
 નહાનો વર નવડાવા બેડી સમડી લઈ ગઈ તાણી-લાલ કેમ કરોએ.
 મારે કરમે કબોડુ લાલ કેમ કરીએ... ..
 મારે જુગમાં વગોણું, મારે સંધરમાં મેણું.....લાલ.

ટોપલીઆમાં ઘાલી હું તો કાકાબળીયા ગઈતી
 કાકેબળીએ પુછ્યું તારો શો સગો એ લાગે.....લાલ.
 બાઈજીનો ખેટા ને નણંદીનો વીરો, ન્હાનો છે પણ કંથ-લાલ.
 રોટલા ઘડું ત્યારે ચાણુકીરે માગે ધબલઈને ઢીકો મારે હૈડામાં સાલે
 પાણીડાં બઉ ત્યારે છેડે વળગ્યો આવે,... ...લાલ.
 ધબલઈને ધીકો માઈ હૈડામાં હાલે... ...લાલ.
 હાથ પગ દોરડી ને પેટ મોટું ગોળી.... ...લાલ.
 ઉમરડે જઈ કળસે ખેસે, સમળી પાડે ઢોળી.... ...લાલ.
 —ગુણીયલ ગજરો —રાગ ગરબી—

માલણ ગુંથી લાવ ગુણીયલગજરો, તારા ગજરાનો આપીશું મજરો,
 તારા ગજરાનું આપીશું મૂત્ર, માંહી ગુંથજે ગુલાબનું પુલ,
 જે તું કહીશ તે કરશું કબુલ.... ...માલણ.
 જેવી તારી હોય ચતુરાઈ, તેથી કરજે તેની સરસાઈ,
 કાં બાકી ન રાખીશ બાઈ... ...માલણ.
 એવી કરજે કારીગરી એમાં, જુગિત હોય જોવા જેવી જેમાં,
 મોહ પામે મુનીવર તેમાં... ...માલણ.
 વર લાડકડાને રે કાજે, એવો ગુંથજે ગજરો તું આજે,
 જેવો છત્રપતિને છાજે... ...માલણ.
 એમાં જુગિત જોવાજોગ બાણી, જુઓ અંગમાં ઉમંગ આણી,
 રીઝે રાખ અને રાણી... ...માલણ.
 તને આપીશ હીરાનો હાર, વળી સોળ સારા શણગાર,
 ઉપર હેમની મહોર હમર... ...માલણ.
 કવિતાની કીમત ઉર આણે. એજ ગજરાનું મૂલ પ્રમાણે.
 કાખે દલપત ખીજા શું ભણે... ...માલણ.

(હરીદાસ કૃત) — પાંડવનો ગરબો —

ગરૂડ ચઢી આવજો ગીરધારી, લજ્યા મારી રાખજો મોરારી-ટેક
લાવે ગણપતિને ગાઇએ, ચુરને ચરણે જઇને નમીએ.
પદ પુછને પાવન થઇએ... ..ગરૂડ ચઢી૦
કુંભા માતા છે શુભ મતિ, સતી સાધવી દ્રૌપદી,
મારી વહારે ચઢો જહુપતિ... ..ગરૂડ ચઢી૦
ધમ રાજ તે ધર્મનું ધ્યાન, રૂડા અર્જુનના વિશ્રામ.
ભીમ સહિત મહા બળવાન.... ..ગરૂડ ચઢી૦
બેશી સહદેવને લાવે, તે તો પાંડુના પુત્ર કાવે,
તેજવંતા તે નકુળ આવે... ..ગરૂડ ચઢી૦
હસ્તિનાપુરમાં હોડજ ધારી, માંડયા ઘૂત ને બાણ હારી,
થડેલે પાસે હસ્તિનાપુર હારી... ..ગરૂડ ચઢી૦
બીજે હાર્યો તે ગર્થ ભંડાર, ધર્મ રાજ કરે વિચાર,
એમ હાશાંતે વારંમવાર... ..ગરૂડ ચઢી૦
ત્રાજ હાર્યા તે ચતુર ચુકાવી ઘૂત વિદ્યા થકી હારી,
ચોથે હાર્યા દ્રૌપદી નારી... ..ગરૂડ ચઢી૦
પાંડવ હાર્યા ને હિંમત મેલી, એમની વાત તે વિશ્વમાં થએલી
અહુ નામી થજો મારા બેલી... ..ગરૂડ ચઢી૦
એવે બોલ્યા દુર્યોધન અહંકારી, તેડી લાવો પાંડવની નારી
એમ સભામાં બોલ્યો પોકારી.... ..ગરૂડ ચઢી૦
એવે દુશાશન, દોડતોરે આવ્યો, સભાને સમાચાર સંભળાવ્યો
કૂડ સાહીને ચોટલો ગ્રહી લાવ્યો.... ..ગરૂડ ચઢી૦
સુણી બોલ્યો દુર્યોધન અહંકારી, બોળે બેસો પાંડવનીરે નારી,
એમ સભામાં બોલ્યો હોકારા.... ..ગરૂડ ચઢી૦
રથારે સતીએ સ્ત્રીધારે શ્રાપ, તન લાગ્યું પૂર્વનુંરે પાપ,
બોળે બેસશે શોક સંતાપ... ..ગરૂડ ચઢી૦

ખોળે બેસે ગદા બીમ કેરી, તને કાળે લીધો છેરે ઘેરી,
 બધું યાદવકુળ કર્યું વેરી... ગરૂડ ચઢી૦
 દુર પંથ છે દ્વારીકા ગામ, સે'જે સુતા છે સુંદર શ્યામ,
 મારી વા'રે ચઢે ઘનશ્યામ... ગરૂડ ચઢી૦
 હરિએ ગરૂડ કયો તૈયાર, ત્યારે બોલ્યા રૂકમણી નાર,
 તમે કયારે પધારો ભર્તાર.... ગરૂડ ચઢી૦
 સતીને ભરીરે સભામાં આણી, એનાં ચીર લેંછે દુષ્ટ તાણી.
 તેની વા'રે ચઢુ છું રાણી.... ગરૂડ ચઢી૦
 પ્રભુ ભરીરે સભામાંરે આવ્યા, પંચાળીના પટકુળ લાવ્યા,
 ઋ સહીને ચીર પહેરાવ્યા, ગરૂડ ચઢી૦
 હરિએ નવસે નવાણું ચીર પુર્યાં, તેમાં એકે નથી અધુરાં,
 ભક્ત કામમાં પ્રભુ છે શૂરા ગરૂડ ચઢી૦
 જે કોઇ પાંડવનું પદ ગાશે, તેન કોટી યજ્ઞ ફળ થાશે,
 હરિદાસનું કારજ સરાશે... ગરૂડ ચઢી૦
મીરાં ચરિત્ર,—રાગ ગરબી—

મીરાં મન મોહન શું માન્યું,.....
 વરિયાવરિયા શ્રી ગીરધરલાલ, બાણે જગ નથી કાંઈ છાનું
 જેમલ રાઠોડની દીકરીરે, સુણો, મીડતા એનું ધામ
 રૂપ ગુણ કોઈ સમોવડ નહીં રૂડું ધર્યું મીરાંબાઈ નામ-મીરાં
 જોશીએ વાંચી જન્મોતરી રે, તેમાં લખ્યું નીકળ્યું એક
 વરશે વિશ્વંભર નાથને રે, કરશે નંદ કુંવરજી શું નેહ-મીરાં
 હલોત પુરનો રાણો રાજ્યો રે, તે સાથે કરી છે સગાઈ
 પરજીવીને વળાવ્યાં સાસરે, કઈ લાકિક રીતે મીરાંબાઈ-મીરાં
 કેવીને દવા વધામણાં રે, ચાલ્યાં વરકન્યા સહુજન
 રાણે પારવતીજી પુજ્યાં રે, મીરાંનું તો મોહનમાં મન-મીરાં
 સાસુ કહે સૌભાગ્ય વધેરે વહુ, નમો શક્તિને પાય

મીરાં કહે મસ્તક માંડે નહીં નમે, વિના શ્રી ગિરિવરધર રાય-મીરાં
 સાસુ કહેરે સામી યોદ્ધી આજથી, મારે નથી એ વહુનું કામ-
 પુત્રને કહું એહને નાખો પરી, એક ન્યાડું રચાવો એતું ધામ-મીરાં
 એવું સુણીને મીરાં મગ્ન થયારે, ભયું થયું ભાંગીઃ જાળળ;
 સાધુની સગે દિનરેણુ નિર્ગમશું સુખે, સેવીશું શ્રી ગોપાળ-મીરાં
 નંદ નંદન સાથે ન્યાસ રહ્યારે મીરાં, હરિજન આવે ઘણા ઘેર,
 નિત્ય ભજન કથા કીર્તન આનંદ, હરિનાં-ને કરે લીલાલેહર-મીરાં
 નણુંદ આવી મીરાંજાઈની પાસે, ભાભી આ સો માંડયો ઉત્પાત;
 સાસરે રાણાજીનું કુળ લળવ્યું વહુ, મહીએર લળવ્યાં માત તાત.
 અંબર આબ્રણ પહેરે અનુપમ, સળે સુંદર શણગાર;
 મહેલે પધારે રાણાજી તણેરે, રમી રીઝવી દ્યો ભરથાર-મીરાં.
 છાપાં તિલક આ શી ! તુલસીની માળા, નાચો કુદો વેરાગીને વેષ;
 સંગ મુકી દો સાધુ સન્તનેરો, રાણાજી તો કરે સુણી કલેશ-મીરાં
 મીરાં કહેરે બાઈ કલેશ ટાળવાનો, એકજ છે ઉપાય;
 કહેજો રાણાજીને સાધુને સેવે પ્રેમે, નૃત્ય કરીને હરિ ગાય-મીરાં.
 વળી સોનું રૂપું પહેરે શું સુધયું રે, કહાડી નાખો એ ડાક ડમાળ,
 છાપાં તિલક ધરી સાધુઓમાં બેસો. આલો પહેરો તુલસીની માળ-
 તમો પણ બચો શીઠ સાસરેરે, બાઈ વૃથા વટાળો શાને દેહ;
 મનગમતા મોહનવર સાથે તમો, સરવે તજીને કરો રનેહ-મીરાં.
 કહેજો તમારી માતને રે વૃષ્ઠ થયાં ગોવંદ ગુણ ગાયે;
 હરિ વિના કોટિ દેવ શેવશે તોએ, જન્મ મરણ નહીં જાયે-મીરાં
 સુણી એમ છણકતી ખીજતીરે, બાળા આવી બાંધવની પાસ;
 આ ભાઈ ભાભી કહે છે થાઓ વેરાગી, સહુ મુકી દો રાજ અવાસ-
 એવું સુણીને આવ્યો રોષ રાણાને, પ્રેયો સેવક મીરાંને અવાસ;

લાવો ખખર છે શા રંગમારે, કોણ કોણ ખેડું છે એની પાસ-મીરાં.
 અનુચરે આવી એમ કહ્યું જે, નથી ત્રીજું માણસ આ વાર;
 રાણીજી સાથે કોઈ પુરૂષ ખીજો છે, ઘરમાં થઈ રહી છે થૈથકાર.
 સુણતામાં રાણો થયો રતડોરે, ખેંચી ખડગ ધાયો છે તેણીવાર;
 પેઠા મીરાંને મહેલે એકલોરે, કોઈ આવે ના ધાધ દીધાં દ્વાર-મીરાં
 આવી જોયું તો મીરાં એકલીરે, પ્રભુએ તેને ના દીધું દર્શન;
 પુછ્યું મીરાંને પેલો પુરૂષ કયાં છે, તાહરે લાગ્યું જેથું લગ્ન-મીરાં.
 કયાં છે પુછો શું રાણા રોષમારે, તે તો સઘળે વસે છે ભરપૂર;
 ધ્યાનમાં જીએ જોએ જોગી પ્રેમી પ્રત્યક્ષ દેખે, રહે છે દુષ્ટ થકી દુર
 કાહાડી નાખોજી આ કલેશ કપટ, સત્સંગે નિર્મળ કરો મન;
 પ્રેમ ભક્તિએ પરબ્રહ્મ ભજો તો. તમને થાય તેહનાં દર્શન-મીરાં.
 એવું સુણીને આગ લાગી ઘણીરે, પણ ભાવ ના સમજ્યો ભૂપ;
 ક્રોધ કરીને શસ્ત્ર ધાવરે એ હવે, દીકાં મીરાંનાં બે રૂપ-મીરાં.
 તોયે મુરખ સમજ્યો નહીરે, મન સાથે ન કીધો વિચાર;
 ખીજું ખડગ એણે ખેંચીયુરે, ત્યારે હરિએ દેખાડી મીરાં ચાર-
 છોલો પડ્યો ને પાછો ફર્યોરે, રાણો આવ્યો પોતાને ઘેર;
 વિષનો ખ્યાલો મોકલ્યો ખીજો, કહાવ્યું રાણાએ આણી ઝેર-મીરાં.
 કીધો મીરાંએ મન મગ્ન થઈનેરે, પ્રભુને દેખાડી કયું વિષપાન;
 અમૃત સરખું થઈ ગયું રે, એનો સમર્થ ધણી ભગવાન-મીરાં
 મીરાંખાઈ આવ્યાં વૃંદાવનમાં રે, પ્રેમે નીરખ્યા શ્રી વ્રજસય;
 શ્રી જમુના પયપાન કર્યુંને, કરી જીવા ગોંસાઈને શિક્ષય-મીરાં.
 હરિજન જાણી મીરાંએ મળવા કહાવ્યું, તેણે કાવ્યું ના જોઈ સ્ત્રીનું સુખ
 મીરાં કહે સાંઠ્યું સવાં મુજને, પર પુરૂષ જોએથી દુઃખ-મીરાં.
 આજ લગી હું એમ જાણતી જે, વ્રજમાં કૃષ્ણ પુરૂષ છે એક;

દ્રાવન વસી હજી પુરૂષ રહ્યા છે, તેમાં ધન્ય તમારો વિવેક-
પેલું સુણીને જ્ઞાન પામિયારે, જીવા ગોસાંઈ મળ્યા છે સામા ધાઈ;
જીમળીને હરિની વાત કરીને આવ્યાં, મેવાડ દેશ મીરાંબાઈ-મીરાં
રી તૈયારી આલ્યા દારિકારે, પ્રેમે નિરખ્યા શ્રી રણછોડ.
સ પુરીને પ્રભુની પાસે રહ્યા સદા, પહોંચ્યા છે મનના કોડ.
છળ પસ્તાવો રાણાને થયો રે, ગયું ઉતરી મનનું ઝેર;
પ્રે માગે તે આપું તેહને જે કોઈ લાવે મનાવી મીરાંને ઘેર-
પરા ઉપરી તેડાં મોકલ્યાં રે, આવીને લાગ્યા સહુ પાય;
છળ પધારો મેવાડમાં વહેલાં, રાણાજી તો અન્ન ન ખાય-મીરાં.
ત'જા' લગી તમે રહેશે દારિકારે, ત્યાં લગી કડું અપવાસ;
માથહ દેખી મીરાં વિદાય માગવાને, આવ્યા શ્રીપ્રભુજીની પાસ-
રિએ હકીકત સાંભળી રે, હસી આંખી હૃદયા સાથ;
ીકૃષ્ણ સ્વરૂપમાં સમાઈ ગયારે મીરાં, જે જે શ્રીદારિકા નાથ.
રિત્ર આ મીરાંબાઈનું રે જે કો, શિખે સાંભળે ને ગાય;
મ ભક્તિ તેહને મળે ને ડોકે, ક્યાનો પ્રીતમ વ્રજરાય-મીરાં

જ્યારે રામચંદ્રજી તથા લક્ષ્મણજી વનવાસ આલ્યા
ત્યારે સીતાજીએ કહ્યું કે હું પણ સાથે આવીશ, તે સમે રામ-
ચંદ્રજીએ કહ્યું કે તમે પિયર જાઓ અથવા અહીં રહો.

તે વિષેનું ધોળા:—

રામ લક્ષ્મણ વનમાં સીધાવતાં, સતી સીતાને આવતાં સાથ,
કહે રઘુનાથ... .. પધારો પિયર ભણી-ટેક
નહિ તો અહીં રહો સસરાના રાજમાં હેતે હળી મળી સાસુ,
સંગાથ, નહિ તો જોડી હાથ... .. પધારો.
અમે વસ્તીમાં નહિ વસીયે વનીતા. અમે ફરશં જન્મ વનવાસ.

તમો પામો પાસ... .. પધારો
 સાથે રથ કે ઘોડું નહિ રાખીએ નહિ રાખીએ દાસી કે દાસ.
 કોઈ અમ પાસ... .. પધારો.
 તમે કોશનો પંથ કીધો નથી, ચરણે ચાલવાથી પામો થાક,
 લીટી ખેંચો નાક પધારો.
 અમે વનકુળ ખાઈ ખુશીમાં રહેશું, કોઈ દિવસે તો કેવળ થાક,
 વિન લુણ પાક... .. પધારો
 વનમાં નથી મંદિર નથી માળીયાં, નથી પહોડવા કાજ પલંગ,
 રંગીત નવ રંગ... .. પધારો.
 કરશું ઘાસ કે પાનની છુપડી, સુવા સાથે તો ખુબ અંગ
 એમાં શો ઉમંગ... .. પધારો.
 વનમાં હીરનાં ચીર તો નહી મળે, વનમાં નહિ મળે ફરતાં
 પુલેલ કે તેલ ધુપેલ... .. પધારો
 વનમાં નહી મળે શાણી સાહેલીયો, કરશો કે સંગ ખાંત્યથી,
 ખેલ ઉમંગ ભરેલ પધારો.
 ઉખુકાળે વાશે ઉના વાયરા, એવું દેખીને થાશે ઉદાસ,
 આવે જ્યારે જેઠ માસ પધારો.
 વરસે મેઘને ઝબકશે વીજળી, તેવે ટાણે તો તરૂ તળે વાસ,
 નહીં છત્ર પાસ... .. પધારો.
 વનમાં ઘાતકી રહે છે રાક્ષસ ઘણાં, ચારે તરફ પૂરે બહુ ચોર
 જેનું ઘણું જોર... .. પધારો.
 વનમાં વાઘ વડને વાંદર જેવાં ઘણાં વિચરે જનાવર ઘોર,
 બચે નહિ ઠોર... .. પધારો
 ચોટા પર્વત દેખીને માનની, તમને નજરે જોયા નહિ બધ;

દીઠે ખાવા ધાય... .. પધારો.
 તમે રાજકન્યા કાયા કોમળી, વનવાસના હુઝ ન વેઠાય,
 કાયા કરમાય પધારો.
 રણમાં અંધારું દેખી ડરે ઘણાં, નથી નિસર્યા કદી ઘરબાર,
 છો નાજુક નાર પધારો.
 તમે છોટી ઉમર સોળ વર્ષનાં, નથી સંકટ વેઠ્યાં લગર,
 તમે કોઈવાર... .. પધારો.
 પરણી આવીન પીઅર ગયાં નથી, તમને મળવાને ઇચ્છે છે,
 માય, ચોંપે ચિત ચાય... .. પધારો.
 રાજા જનકજી તમને ઝંખે ઘણાં, તેમના સંદેશા આવે સદાય.
 તેડાં પાછાં જાય પધારો.
 ભાત ભાતનાં ભોજન ભાવતાં તમને મોકલશે મહિપાળ,
 પુરાવીને થાળ પધારો.
 અમે અવધે ફરી જ્યારે આવશું, લેશું સ્નેહે તમારી સંભાળ,
 ત્યારે તત્કાળ પધારો.
 ફડી મિથિલાપુરી મન માનતી, તેમાં પામશે પરમ વિરામ.
 આપને ગામ પધારો.
 ગોરી તમને ગમે તમ હું કહું, એમ દલપતરામનો શ્યામ,
 કહે રાજા રામ પધારો પયર ભણી.

—: પછી સીતાજી બોલ્યાં તેનું ધોળ :—

એવું સાંભળી સીતાજી કહે સુણો સુંદરશ્યામ સુભણ,
 પ્યારા મારા પ્રાણ... .. સાથે રાખો સ્નેહથી.—(ટક)
 જુદાં પડવાની વાત વા'લા કહો, તેતો બોલ લાગે તીક્ષણ
 બાણ, રઘુકુળ ભાણ સાથે રાખો.
 સ્વામી જ્યાં તમે ત્યાં ઘર માહરું, તમથી વેગળી તે પરદેશ

હું જાણું હંમેશાં સાથે રાખો.
 તમે જોગીનો વેશ જો ધારશો; તો હું જોગણનો ધડ વેશ,
 જટા કડું કેશ સાથે રાખો.
 સ્વામી તમેરે સુખી તો સુખ માહરે, તમે દુઃખમાં તો દુઃખ
 મારે, દેહ, એમાં કેા સંદેહ... સાથે રાખો,
 જે કોઈ પરણ્યા પછી રહે પીયરમાં, અવતાર બળ્યો ધીક
 ઓહ, મુવા જેવી તેહ ... સાથે રાખો.
 સ્વામી તમ વીના મંદીર ને મળીઆ, ભાસે પર્વત મોટાં
 સમાન, વસ્તી તો વેરાન ... સાથે રાખો.
 મહાવનમાં ભરી વસ્તી ભાસે, જ્યારે પામીશ દર્શન દાન
 કૃપા નીધાન : ... સાથે રાખો.
 સાસુ સસરાને માત પીતા સહિ, ભલે જીવો-કરો રૂડા રાજ,
 મને મહારાજ ... સાથે રાખો.
 સ્વામી શું કડું ભાઈ ભોજનને; સ્વામી શું કડું સર્ઘયર સમાજ,
 કેતું નથી કાજ ... સાથે રાખો.
 સાચું સગપણ જગમાં સ્વામી તણું ખીજે સ્વાર્થી સઘળો;
 સંસાર કુટુંબ પરિવાર ... સાથે રાખો.
 મારા લાઠ પાલણ તમે લાલાજી, ખીજે નથી આંસુનો લુનાર,
 કે એક આધાર ... સાથે રાખો.
 કાયા પ્રાણ થકી જો જુદી રહે, તો હું તમથી જુદી પડું છેક,
 જીવું તજી ટેક... સાથે રાખો.
 જી કોઈ જળથી જુદી પડી માછલી રાખે દુધમાં કરી વીવેક,
 જીવે પળ એક... સાથે રાખો.
 તમે સુખના સાગર રહો વેગળા, પછી રાજને પાટ,

હવેલીના ઠાઠ સાથે રાખો.
 મને હીરનાં ચીર ગમે નહિ, મને ન ગમે ઘરેણાંના ઘાટ,
 મટાડો ઉચાટ ... સાથે રાખો.
 હું તો તમને દીઠે થાઉં દેખતી, અણુ દીઠે તો આંધળી ભીત,
 જન્મી આ રીત... સાથે રાખો.
 મેં તો સ્નેહ તોડ્યા સહુ લોકથી, ખાંધી તમ સંગે પુરણ પ્રીત
 ચોરાયુ છે ચીત.... સાથે રાખો.
 જમવું જીવન તમથી જુદા પડી હોય વિધવિધનાં પકવાન
 તે વિષનાં સમાન... સાથે રાખો.
 કરીશ લોજન તમ સંગે ભાવથી, હોય કેવળ શાકને પાન,
 તે મેવા સમાન... સાથે રાખો.
 પડશે તડકાને તાપ વૈશાખના તે તો જાણીશ ચંદ્ર પ્રકાશ,
 રહી તમ પાસ... સાથે રાખો.
 મુજને મેલીને પંથ પધારશો, આવી મળવાની ધરશો ન આરા
 નિશ્ચયે પામું નાશ... સાથે રાખો,
 કરતી વાત ઢળી પડી ધરણીએ, સતી જાનસી થઈ નીરાશ,
 કહે લેતી શ્વાસ... સાથે રાખો.
 દયા કરી દેવ દધપતરામના, સતી સીતાન દેખી થયાં ઉદાસ,
 જતાં વનવાસ... સાથે રાખ્યાં સ્નેહથી.
 રામચંદ્રજીએ સીતાજીને કાગળ લખ્યો તેનું ધોળ.
 સ્વસ્તિશ્રી પુર લંકા સોહામણી, જ્યાં રાજે છે જનક કુમારી.
 રહો અખંડ એવાતણુ તમતણુ, એવી આશીષ વાંચો અમારી.
 ચોરી દેવના ભોગે જુદાં પડ્યાં, પણ પ્રાણ મારા તુજ પાસ,
 એશું બાગ બગીચે કે બગલે, રહું તમ વિનાં અધિક ઉદાસ.
 તારો સ્નેહ ઘડીએ ઘડી સાંભરે, તારો ભાવ જુલ્યો કેમ ભર્ય.

તારા હેતથી હેડું ભરાય છે, તે તો લેખનથી ન લખાયઃ
મારે અર્થે તમે ખાળપણ થકી તજ્યો સઘળો પીયર પરિવાર.
મારાં દેશ વચન નહિ લોપિયાં, નથી કોપિયાં કદીએ લગાર.
તારી નમ્રતા અમ્રતથી ગળી, વળી શોભીતો શાન્ત સ્વભાવ.
જેથી મનની ઉદાસી તુરત મરે, તારા ખેલના એવા બનાવ.
ગોરાદે તારા ગુણ કેમ વીસરે, કેમ વીસરે વીલાપ ભયાં વેણ.
હેતે હસ્તુ વદન તારૂં વનીતા, મારાં નીરખવા તલપે છે નેણ.
દિવસે તુજ વિના દિલમાં ગોઠે નહી, પીવું પાણી કે જમવું અનાજ
રાતે રોઇને આંખ્યો રાતી થઈ; લોક પુછે તો આવે છે લાજ.
ગોરી મનમાં ધીરજ ધરી રાખવી, કાલે ભાંગશે ભવના વીળેગ.
જેથી રીજે આપણને જગપતિ, એવો અહોનિશ કરજો ઉધોગઃ
જે જે વૃક્ષ પડોશીયો શુદ્ધ છે, તેને પ્રીતથી કહેજો પ્રણામ,
વીલીક્ષણ મારા મીત્ર પવીત્રને, કહેજો જરૂરનું હોય જો કામ.
જેઘંતી વસ્તુ જરૂર મંગાવજો, કશી વાતે મુઝાશે ન મન.
કાલ દખીશું દીવસ આનંદના, જાશે વીસરી દુઃખે ભર્યાં દન.
જે જે ખ્યારી તમારી સાહેલીયો, તેને પણ મારા કહેજો જીહાર.
સાસુ સસરાની આશીષે સુદરી, મળશું ભામની ને ભરથાર.
વધે સ્નેહ ને સંપ સુજન સાથે, તેવી તન મન રાખજો ટેવ.
અમે થોડી અવધે હવે આવીશું, એમ લખે દલપતરામનો ટેવ.

—કૃષ્ણજ્ઞાના દશ અવતારનો ગરબો—

કૃષ્ણ કનૈયાને જઈ મળોરે, હરી હૃદયના હાર મારા ંહાલા,
પહેલે રૂપે શ્રીહરીરે, ધર્યો મચ્છા અવતાર મારા ંહાલા.
શંખાસુરને મારીયોરે, આપાંચા પ્રહાના વેદ મારા ંહાલા—કૃષ્ણ
ખીજેને રૂપે શ્રીહરીરે, ધર્યો કચ્છા અવતાર મારા ંહાલા.

કચ્છે તે સાગર ડોળીઓરે, ચાહરત્ન કાઢયા બહાર મહારા-ઠહાલા કૃ.
 ત્રીજે ને રૂપે શ્રીહરીરે, ધર્યો વરાહ અવતાર મારા ઠહાલા
 પૃથ્વી દાંતમાં ઘાલી લાવીયારે, ગર્ધતી રસાતાળ, મારા ઠહાલા-કૃ.
 ચોથે ને રૂપે શ્રીહરીરે, ધર્યો નૃસીંહ અવતાર મારા ઠહાલા,
 હીરણ્યકશ્યપે મારીયોરે, પ્રહ્લાદની કીધી સહાય મારા ઠહાલા-કૃ.
 પાંચમે રૂપે શ્રીહરીરે, ધર્યો વામન અવતાર મારા ઠહાલા,
 બળી પાતાળે ચાંપીઓરે, આપ થયા છડીદાર મારા ઠહાલા-કૃ.
 છઠે ને રૂપે શ્રીહરીરે, ધર્યો કૃષ્ણરામ અવતાર મારા ઠહાલા,
 કૃષ્ણરામે પ્રશ્ની કૃષ્ણવૈ, કાપ્યાસહસ્રાણું નતા હાથમારા ઠહાલા-કૃ.
 સાતમે ને રૂપે શ્રીહરીરે, ધર્યો રામ અવતાર મારા ઠહાલા.
 રામે તે રાવણ રોળીયોરે, દેવોને કીધું સુખ મારા ઠહાલા-કૃ.
 આઠમે ને રૂપે શ્રીહરીરે, ધર્યો કૃષ્ણ અવતા મારા ઠહાલા.
 કૃષ્ણે તો કંસને માર્યોરે, આખું ઉગ્રસેનને રાજ મારા ઠહાલા-કૃ.
 નવમે ને રૂપે શ્રીહરીરે, ધર્યો બુદ્ધ અવતાર મારા ઠહાલા,
 દશમે ને રૂપે શ્રીહરીરે, ધર્યો કલકી અવતાર મારા ઠહાલા-કૃ.
 કાલીયાને મારશેરે, કમળા, કેરા કંથ મારા ઠહાલા-કૃ.

નરસિંહ મહેતાની હુડીના ગરબો:—

મારી હુડી સ્વીકારો મહારાજરે; શામળા ગીરધારી;
 પ્રભુ એક તમારો આધારરે, શામળા ગીરધારી—શા.
 પ્રહ્લાદની પત રાખવા, ધર્યું નરસિંહ રૂપ;
 થંભથકી ઠહાલે પ્રગટીયારે, વહાલે માર્યો હીરણ્યકંસભુપરે—શા.
 નીલાડામાંથી બળતા ઉગાર્યો બીલાડી કેરા બાળ,
 ટીટોડીના ઠહાલે ઇંડા ઉગાર્યા, હરી હેતે થયા રખવાળરે—શા.
 વાણીયાને વીમાસણ કરી ને મંગાવ્યો માટીનો અહાર;
 આંહલીયામાં બાળક આંડીયો, તમારી મરણ પ્રમાણે મહારાજરે—શા.

રાણાજીએ કાળ વધારીયો, મીરાં કારણ મહારાજ,
 ઝેર ઘોળ્યાં તે અમૃત કર્યાં તમે, ઝેરના જાણુ હારે.-શા.
 ગંગેવ કેરે કારણે ચક્કર ધરીયું હાથ,
 સુધનવાને કારણે તમે, તેલમાં તળાયા નાથરે-શા.
 શીશીરાજની માટી-છાએ, તોળાણી, ખાદી કયા શરીર;
 ધર્મ કેરે કારણે તમે કોલા, કે'વાણુ મહારાજરે-શા.
 સાડા ત્રણસો ખોડલાં નાગરનાં જુનાગઢ મોજર;
 તેમાં નથી મારે નોતરું, મને, નાતે દીધો તીરસ્કારરે-શા.
 ઝુંપડી તારા સેવકની, જમવા નથી જાર;
 બેઠી બેઠો તો વળાવીયાં હવે, વળાવી ધરની નારરે-શા.
 ગરથ તો મારે ગોપીચંદનું તુલસી હેમનો હાર;
 સાચું ઘરેણું મારે શામળો, મારી દોલત તે ઝાંઝને પખાજરે-શા.
 હું નથી મોટો લાખુ પતી, હું નથી શેઠ શાહુકાર;
 નરસીંહ મહેતાની વીનતી હું તો, નાગરમાં છું કંગાળરે-શા.
 શેઠ તો દારકાંપુરી વશે, શામળશાહ જેતું નામ;
 હુંડી લેજો હાથમાં મોહન, કરજો પછી ખીજું કામરે-શા.
 તીરથવાસી ગામમાં પ્રરે, પુછે નામ ને ઠામ;
 ગલીએ ગલીએ ફરી વળ્યા, અહીં નથી શામળાનું નામરે-શા.
 ધુતારે ધુત વિદ્યા કરી, અમને કહેતું હતું બધું ગામ;
 ઠગારે કરી ઠેકડી, અમારે પુર્વ જન્મના પાપરે-શા.
 તીરથવાસી ગામમાં પ્રરી, નીકળ્યા ઝાંપાખાર,
 ત્યારે રૂપ લીધું વા'લે વણીકનું, વા'લો શેઠ થયા તત્કાળરે-શા.
 કાને કુંડળ જળહળે એના, તેજ તણો નહીં પાર,
 બાંએ બાણબંધ બેરખા, હરીને હૈયે છે હેમના હારરે-શા.
 હુંડી લાવો મારા હાથમાં, શામળશા' માફ નામ;

હુંમેશા લખજે હુંડીયું, કે'જે વાણેતર સરખું કામરે-શાં
હુંડી હાથે હાથ આપી. વા'લે પુરી હૈયાની હામ;
નરસીંહમહેતાનો સ્વામી શામળો, વા'લો નવખંડમાં રાખ્યું નામ.
મારી હુંડી સ્વીકારે મહારાજરે શામળા ગીરધારી
માથે ધણી ધાર્યો કીરતારે શામળા ગીરધારીરે
મને કોઈની નથી પરવારે શામળા ગીરધારી
મારે શામળીયા જેવો સરહારે શામળા ગીરધારી
તમે શામળીયા લેજો સારે શામળા ગીરધારી.

ઔધવજીનો સંકેશ [૧ લો]—રાગ ગરબી—

ઔધવજી અમ સાથે રસીયો રથજી રીસંયા કેમ કહોને દિલની વાતજે;
આટીને ધુટી તો નવ અમે જાણીએ મોહનજીના મનમાં મોટી ઘાતજે.
લક્ષણ સૌ જણ્યારે લોભી લાલના ગુણ્યંત છે પણ ગાયેના ગોવાળજે.
આહીરડો શું સમજે રસની રીતમાં, કાનુડો કાંઈ કૂંડા ચઢાવે આળજે;
જીવન સંજે રમવા જોયન જાળવ્યાં જાળપણમાં આંતે કરતા ખેલજે.
મનડાની વાતારે સૌ મનમાં રહી મેલી ગયાં કાંઈ દુઃખડા ફેરી હેલજે;
વચને અમે વાણારે એ વીંઠણે જતાં જતાં જુડો દોડો કોલજે;
છોહરડા સરખેરે અમને છેતર્યા તંજ ગયો એ તસ્કરને શા તોલજે;
મહીયરીયે જાઉં તો મુજને ખીજવે સાસરીયામાં સાસુનો સંવાપજે;
નહાની તે નણદારે જાળે ખોલડે પુરજી લાગ્યાં પાડોસજીના પાપજે,
દુઃખડાંતાં વેળાંએ સુખડાં સાંભરે અંત સમે કોઈ ન આવે કામજે;
સગપણ તો સોનુંરે પીતળ પ્રીતડી વહાલપણમાં વેર કરી ગયાં સ્થામજે;
દયા નવ આવીરે દીલથી ઉતર્યા દાસીનો તો દોષ ન જણ્યો કાંયજે;
પરમેશ્વર જાણીને પ્રીતે પૂજતાં, હરીજીને અમે હાથે કરતા હાંપજે;
અણુકાગ વાગે છે ભોજન પીરસવાં. જમણ કરીને ફરીને વાલજે;

સામુજી પૂછેરે વહુ તમે સાંભળો રસોઇ કરતાં આવડો શો જાણો;
અવગુણને ગુણ સારે અખળા રાંકનાં વાંક ધણા પલુ વતીતા સંગ શું વેરજો;
રહુનાથજીનાં સ્વામીને કહેજો એટલું ધણી થઇ હવે પ્રભુ પધારો ઘેરજો.

ઓધવજીનો સંદેશો (બીજો)—રાગ ગરબી—

ઓધવજી સંદેશો કહેજો સ્વામીને મારા સમ જો મુકી મનનો મેલજો;
કાનુડો કપટીરે આવડો કેમ થયો જાગ કરીને છેતરીયે નહીં છેલજો.
આટલા દીવસરે આવું નવ જાણતી ધરથી ન જાણ્યા ધુતારા ઢંગજો.
પાણીડા પીનેરે ધર શું પૂછીયે બાળપણમાં કીધો એ શું સંગજો.
અણતેડયા જાતારે નંદને આંગણે વણુ કરાવ્યા કરતા ધરના કામજો,
એવેરે મીશે જઇ મળતાં કાનને પલકે પલકે કરતી હું પરજામજો,
દીવડા મીશેરે દુર થકી આવતી વનો કરીને વળતી વારવારજો,
મોહનના મુખનારે લેતી મીઠાં જશોદા મુજને કહેતા નીલંજ નારજો;
માડીથી જાનારે મેવા લાવતા વાટકડીમા દો'તા ગૌરી માયજો;
દુધતે દહીયેરે હરીને સોંચતા મેં જાણ્યું જે જીવન મોટા ચાયજો;
વેરીઠાં કીધારે પ્રજના લોકને વાલા કીધા ગોપી ગીરધરલાલજો;
પુલકીએ પાંખડીયે હું નહીં હુમતી કેમ વીસાર્યું વીડલજીએ વહાલજો;
જામડી જમતારે જીવન પ્રાણને પવન કરીને પેઢાડતી પપંકજો;
એવાંરે સુખડાંતો સુખને વહી ગયા વેરી વીધાતાએ અવળા લખીયા અંકજો;
આબૂપણુ ધરતારે હરીને અતી ધણાં, મોર સુમટને કુડળ ઝળકે કાનજો;
રાજની રીતીએ મોહન માલતાં, નીત્ય નીત્ય નીરખી જોતી નવલે વાનજો;
વાસીડું વાળંતા ધરતી માતાનું, રખે રજા ઉડે રસીયા અંગજો;
ન્યાંખલડી આમળથી હરી નવ મુકતી. સા માટે હરી તનજો અમારો સંગજો.
કુન્દાંની પ્રતારે ક્યાં જઇ દાખવું, કહીયે છીયે પૂણું કહું ન માને કાંઈજો.

વાની છાંયડી તે કુવામાં સમે, તરકરની મા કોઠીમાં પેશી રાયજો.
અમારા અવગુણરે હરીના ગુણ ધણા, જોષ નવ કરીયે વડા સંધાતે વેરજો.
રઘુનાથના સ્વામીને કહેજો એટલું, મળવા આવો મનમાં રાખી મેહેરજો.

ઓધવજનો સંદેશો (ત્રીજો)—રાગ ગરબી—

ઓધવજ અપળા છે સાધન શું કરે, વાલા વિના તો વેહની પ્રગટી આગજો,
સંદેશો લાવ્યારે ભુંડા વિજોગતો, નથી ખમાતો દાઝ્યા ઉપર ડામજો.
જોગીડાં થઇએ તો જગમાં લાજિયે, ભોગીડાં ક્યમ ધરિયે ભગવો બેખજો.
વિશ્વાસે વસું છું વાલમ આવશે, અંગમાંથી ઉપડી રંગની રેખજો.
જમમતી જુમતી તો સર્વે જાણિયે, સમીપ રહે પણ શરીરનો નહીં સંગજો;
એકાત વસવુંરે એકજ આસને, ભેદ પડે તો પડે ભજનમા ભંગજો.
ફકારી સાધ્યાતું રજ પામીયે, દમન તજીને દીલ કરીએ દરવેશજો.
દેવને દેખ રે દીલ દેદારમાં, પોકારીયે શું પ્રભુ નથી પરદેશજો.
સંન્યાસી થઇએ તો સુખદુઃખ સાંભરે, વજ્ર તજીને વનમાં કરિયે વાસજો.
પૂરણ પ્રીત વિના તો પ્રભુજી નહીં મળે, દેહ દમનમાં દુઃખડા બારે વાસજો.
જીતી તો જાણેરે જ્યાં ત્યાં જીવને, જતી ખરા જે જાણે જીવતી જાતજો.
અલભેશે મેલીને નહિ થાઉ આરજ, ભુલું નહીં કાંધ દેખીને વળી ભાતજો.
બ્રાહ્મણ તે જાણેરે, સાચા બ્રહ્મને, વિપ્ર વિવેકી વેદ તણો સે સારજો.
રૂપીપત્ની રીઝીરે હરીના રંગમાં, પ્રેમ કરીને પૂજ્યા નંદ કુમારજો.
ખટ દર્શન વાળાને દુઃખડાં ખરાં, બાંધ્યું માંડ મોહન સાથે મનંજો.
જ્ઞાન શુદારથ તો મનમાં મગતું નથી, સુંદર વરને સોંપ્યાં તનમન ધનજો.
આ સાંડું જાણો તો શે નથી રાખતા, જપતપ સાધન જગતમાંહિનું કામજો.
વહોરતિયા વીના તો વસ્તુ નહીં મળે, મધુકર એનો તો ન્યારો છે ડામજો.
હરી પાસે હતું તે અમને આપ્યું અમ પાસેથી ભરી પ્રેમની પોહજો.
રઘુનાથના સ્વામીને કહેજો એટલું, હેત હતું તે આવ્યું હેવાનું હોહજો.

છાકરીઓની રમત —:રાગ ગરબો:—

તમને કંઈ વહુ ગોરાં ગમશે લાલ અચકો મચકો કારેલી...અચકો.
અમને રૂખી વહુ ગોરાં ગમશે રાજ... ..અચકો.
એ ઠીંગણીને શું કરશે રાજ... ..અચકો.
એ ઠીંગણી કામણુગારી રાજ... ..અચકો.
એને ઉચી મેડીએ બેસાડશું રાજ... ..અચકો.
એને ટોપલો ધરાણું ધાલશું રાજ... ..અચકો.

નરસૈમહેતાકૃત—રાગ ગરબી—

માફ વંદાવન છે રૂંડે, વધકુઠે નહિ આવું;
નહિં આવું નંદળના લાલરે, વધકુઠે નહિ આવું—ટેક
બેસી રહેવું ને ટગટગરે ભેવું, નહીં આવું નાંક પીવું;
વૈમાન મોકલો તો મોકલો વહેલું, હું આવીશ સૌના પહેલું—વૈકુઠે
બ્રહ્માના લોક તો છે અતી કુડા, વાસી પ્રજના રૂડારે—વૈકુઠે
જય વિજય બે પોળીઆ હતા, તેને તતક્ષણ મેહેલ્યા કહાડીરે;
નરસૈયાનો સ્વામી અંતરયામી, તમે સંભાળોને સારંગપાણીરે—વૈ.

મુળદાસકૃત—રાગ ગરબી—

ક્યમ કરી ભરીએ આછા નીરરે, ભુમનાને આરે;
કાંઠે ઉભા ગીરધરલાલરે, ગોપીના વહાલા—ટેક.
સૌના રૂપાનો મારો ઘાટ ઘડુલો વહાલા,
ઉઠાણીએ રત્ન જડાવરે, ગોપીના વહાલા.
એકવાર ભુમના પાણીરે ગયાંતાં વહાલા,
સાથે સહીયરોની હારરે, ગોપીના વહાલા.

સાસુ ધુતારી મોરી નણ્ણી ઠગારી વહાલા.
 નાનો દીયરીયો દેશે ગાળરે, ગોપીના વહાલા,
 એક એક માતી માંડે લાખ સવાયું વહાલા.
 પરાવ્યું છે તે સોના કેરે તારરે ગોપીના વહાલા.
 વળગા જીમી તમે ન કરીને સ્વામી,
 મારો તૂટશે નવસર હારરે, ગોપીના વહાલા.
 | તાણોમાં તાણો મારો હાર તુટે વહાલા.
 મોતીડાં વેરાયાં માણેક ચોકરે ગોપીના વહાલા.
 માથે મટુકી હું તો વન વન ફરતી વહાલા,
 દેખે મારા મહીઅરીઆનાં લોકરે ગોપીના વહાલા.
 મુળદાસ કહે પ્રભુ મોહન મળીયા વહાલા,
 પુર્યાં મારા મનડાના કોડરે, ગોપીના વહાલા.

રૂઢનાથકૃત—રાગ ગરબી—

નવા નંદ ગામના ગોવાળીયા, માંહે નંદકુંવર સરદાર;
 સહુ આંખ્યા સાંકડી પોળમાંરે ત્યાં રોકી રાધા નાર-નવા.
 કંહાને ગોવાળાને એમ કહ્યું, એને સહુ મળી લો સકેત;
 | માંહેથી જવાના પામે જીવતી, એતો પ્રરી ફરી દગો દેત-નવા.
 ભારી હાર તોડી નાંખુ નારના ફેડું મહીડા કેરૂં માટ;
 મારે ઘણા દહાડાની દાઝ છે, આપણી ઓળંગે છે એ વાટ-નવા.
 દાણ ચોરી કરીને ઘર ભર્યું છે, આજ ભલી આવી છે હાથ,
 રૂઢનાથના સ્વામીને કેહેવાને, સહુ ભરી લઈશું સંગાથ-નવા.

રૂઢનાથકૃત—રાગ ગરબી—

મારો મારગ મેહેલોને મંવજી, તમે જવાહો જડનાથ,

માટ મહિડાનું ભારે થયું, મારો જાય સમયરનો સાથ-મારો.
 કેમ રોકી રહ્યા છો કહાનજી, કાંઈ શું કરવું છે કામ;
 મારો પાલવ મેહેલો પાતાળ, અળગ રહો સુંદર શ્યામ-મારો.
 દાણુ દધિનું જાણ્યું નથી, નવું નહિ થાય આજ;
 પરનારિને નવ રોકીએ, કપડું છે કંસનું રાજ-મારો.
 ગેડી ગોવાળે ઉચી કરી ત્યારે જોડયા ગોપીકાએ હાથ;
 રૂઢનાથના સ્વામી શામળા, માડ જાણે જગનાથ-મારો.

રૂઢનાથકૃત—રાગ ગરબી—

તુને જાવા નહિ દઉં જીવતી, દાન લીધો વિના આજ;
 શાને વાત કરે વઢવો તણી, મને વહેવારમાં શી લાજ-તુને.
 ગોપી ત્યાં હરખી વ.વાહ પીઉ, લાવો લાવો કરે તે કોક;
 રાજ કંસરાયનું કેટલું, મારો અમલ છે ચઉદ લોક-તુને.
 હું અજાણી થઈ ગોપીકા, માડ નવ દીધું તેં દાણુ;
 ચાર જુગમાં નંદરાયનું, દાણુ ગોરસનું પરમાણુ-તુને.
 મેં ઘણી ઘણી દીઠી ગોવાલણી, ઠગ તુજ સરખી નહી કોય;
 રૂઢનાથના પ્રભુને છેતરી, કેવી જાય છે આજ જોય-તુને.

રૂઢનાથકૃત—રાગ ગરબી—

અદ્યા વેગજો રહે વરણાગીયા, મેં જોયું તારું જોર,
 કંસ સાડું નાશી આવીયો, થઈ રહ્યો નંદકીશેર-અદ્યા.
 આશા અભિમાને ખેલવું, ક'હાન કીજે નહિ મોટાઈ;
 ખુલ અજાણ્યા આગળ હાંકીએ, વહાલા હું નહીં જાઉં વહાઈ-અદ્યા.
 વાત જવાદે ને દાણુની, પીઓ તો ગોરસ પાઉં;
 તમે નવરા છો નંદલાલજી, હું મારગ ખેડી થઈ-અદ્યા.

મોહ મીઠાં યોલે તો મળે, વહાલા વઢવાની શી વાત;
 રૂઢનાથના સ્વામી શામળા, મળીશું માઝમ રાત-અલ્યાજ
 હય રામકૃત-રાગ ગરબી—

કાનુડો કામગારો.....સાહેલી આતો.
 કાનુડો કામણગારો રસ લયોં ને રૂપાળો
 આશો આંખલડીનો આગોરો.....સાહેલી આતો.
 રંગ રાતો મઢ, માતો, વાંસળીમાં ગીત ગાતો.
 નંદણાસું કરે વાતોરો.....સાહેલી આતો.
 જળજમુના ગઝલી પાણી, પ્રેમ પીડા ભરી આણી,
 ઘેલી થઇ હું આવી છાનીરો.....સાહેલી આતો.
 તેં કહ્યું તે મેં ન માન્યું, આજ મારી જાતેજ આણ્યું,
 આવડું મેં નોતું જાણ્યુંરો.....સાહેલી આતો.
 યેહેની તારે પાયે લાગ્યું, વાહલા વીન ઘેલુ લાગ્યું.
 દયાનો પ્રિતમ માગ્યુંરો.....સાહેલી આતો.
 નરસૈમહેતાકૃત—પ્રભાત—રાગ ગરબા—

જાગોરે જસોદાના જીવણ વહાણેલાં વાયા,
 તમારે ઓશીકે મારાં ચીર ચંપાયાં—જાગોરે
 પાંશુરે મરડો તો વા'લા ચીર લઉરે તાણી,
 સરખી સમાજી સંધયરો સાથે, જાવું છે પાણી—જાગોરે.
 પંખીડા યોલેરે વહાલા, રજની રહી થોડી,
 સેજલડીથી ઉઠો વહાલા, આળશડાં મોડી—જાગોરે
 સાહડી પાડું તો વાહલા, લોકડીઆ જાગે,
 અંગુઠો મરડું તો પગના ઘુઘરા ગાજે—જાગોરે

સાસુડી જાગેરે, વેરણુ નણુદી જાગે,
 ઝા પેલી પડોસણુને ઘેર વલોણુ વાગે—જાગેરે.
 જેને જેવો ભાવ હોય તેને, તેવું થાયરે,
 નરસૈઆના સ્વામી વીના રખે વહાણુલુ વાઝે—જાગેરે.

દયારામકૃત રતુતી—રાગ ભજન ગરબી—

શ્રી વલ્લભ વિઠલ શ્રીજી સ્વામી શામળીઆ વા'લા,
 સઘણું સમજે છે અંતરજામી.....નંદલાલરે.
 ભય તો લાગે છે મુજને ભારિ, શામળીઆ વા'લા,
 અંતકાળે શી વલે થશે મારી.....નંદલાલરે.
 શેવા સ્મરણના ભાવે દીધું શામળીઆ વા'લા;
 રંકસાધુને દુઃખ દીધું.....નંદલાલરે.
 વેદધર્મને વીસર્યા, શામળીઆ વાલા.....
 અવગુણુ ભર્યા છે મુજમાં સારા.....નંદલાલરે.
 સહુ જાણે છે ભકત સાચો શામળીઆ વા'લા.
 પાખંડી પાપી નથી ઠાચો.....નંદલાલરે.
 આદ્ય ગ્રહાનીજ લાજ ધરજે શામળીઆ વા'લા;
 પીડા ન પામુ એવું કરજેરે.....નંદલાલરે.
 સન્મુખ લોચનમાં આવી રહેજે, શામળીઆ વા'લા,
 દોષ ન જોશો દરશન દેજે.....નંદલાલરે,
 શ્રી મુખ જોડ્યા તે સાચુ કરજે, શામળીઆ વા'લા.
 દુઃખ દયાના સરવે હરજે.....નંદલાલરે.
 દયારામકૃત—રતુતિ રાગ ભજન ગરબી—
 સર્વ તણને લજીયે મી ગોવિંદને,

જે નારાયણ નોધારના આધારજે;
 ભાંગે સંકટ કુડારે સંસારના,
 જેના નામે ઉતરીયે ભવપારજે—સર્વ
 અપર માને વચને ધ્રુવજી વન ગયા;
 નારદજીએ દીધો છે ઉપદેશ જો;
 જ્ઞાન ભક્તિ વૈરાગ્ય તે મનમાં આણીયાં.
 પ્રભુ ભક્ત્યા કાંઈ ત્યાં જઈ બાળે વેશજો—સર્વ
 દેત્ય પુત્ર પ્રહ્લાદજી આગે થયા,
 લાગ્યો છે કાંઈ પિતા પુત્રનો વાદજો,
 સ્તંભ થકી પ્રગટયારે નરસિંહ રૂપ ધરી.
 શ્રી મહાપ્રભુજીએ કીધો તેને સહાયજો—સર્વ.
 લાખાગ્રહમાં પાંડવને આવી મળયા,
 ભકતજનોને દીધી છે, ઘણી ધીરજો;
 સ્મરણ પહેલાં આવ્યા છોરે તમે સદા.
 ભકતજન ઉગાર્યા પાંચે વીરજો—સર્વ.
 સુદામાનું દરિદ્રપણું તો જાણીયું,
 મુઠ્ઠિક તાંદુલ આગેગ્યા મહારાજજો;
 દાસ દયાના પ્રભુજીએ કરૂણા કરી,
 ભકત જનનાં કીધાં કોટીક કાજજો—સર્વ.
 અધ્વચુંકૃત પંદર તીથી—લો. મા. તીલકનો—ગરબો—
 પડવે શું શુરવિર સિંહ સિધાવ્યારે,
 ચો કેશરી હિંદ કુમાર શું તલસાવ્યારે.
 બીજે, બળાપો થાય થયા શું વિચોગીરે,

અદ્રશ્ય થયા શું આપ ભારતના લોગીરે,
 ગ્રીન્ને, તિલક વીર હિંદનો હીરોરે,
 ગુમાવ્યો નર ને નાર મળે ક્યાં વીગરે,
 ચોથે, તે ચતુરાઈ તરીતી ઝાઝીરે
 જગાવીઓ ભારત દેશ રહ્યો આખો ગાજીરે
 પાંચમે, પ્રાકૃત તમારું સાલોરે
 હિલુભાગી કીધો દેશ કેને હવાલોરે.
 છઠે, છેતરી છેલ્લ અમને દીધોરે,
 સ્વરાજ્યની આપી આશ ખ્યાલો પીધોરે,
 સાતમનું, તે સત્ય શસ્ત્ર કીધુંરે
 હીંગ વિજય કરવા કાજ ખીડું હીધુંરે
 આઠમે, તો આશ મોટી રાખીરે.
 નાહોમ કરી સરવસ્વ પ્રેમ રસ આખીરે
 નોમે, રત્ન નર નમેરાં કીધારે.
 દુઃખ વેઠ્યાં દેશને કાજ ક્યાં સીધાને
 દશમે, દાવાગિ ઉર સળગ્યોરે.
 વાદળ રૂપી એ ચમ વેરી વળગ્યોરે,
 એકાદશી, જે વૃત છે ફળ હારીરે;
 વૃત કરવા કિયે દેશ ગયા ગુલુશાખીરે.
 બારસે, બેડી ધરી દેશ માટેરે,
 ખટ વર્ષ રહ્યા શું કેહ સત્યને સાટેરે,
 તેરસે, ત્રણ વાર જેલ મહેલ ચોભાવીરે,
 તબવવાનું તનના ટેક ગમ્યા સૌ હારીરે,

ચૌદશે, ચિતવન તમારું કરીયે,
 દીન રજની ક્ષણક્ષણ, ધ્યાન તો ધરીયે,
 પુનમે, તુજ પ્રેમ રહ્યમાં રાચે,
 વીર સમસ્ત પાકો દેશ મળી, એ યાચે,

પ્રીતમ કૃત—રણછોડજીની ગરબા:—

ધન્ય ડાકેર રૂડ ગામ, વસે મારો વહાલોરે
 શામળીઓજી ચતુર સુબલ, તેને જોવા ચાલોરે.
 બહુ બોડાણાની પ્રીત, પ્રભુજી પધારયારે;
 અહીંઆ આવી ઉત્તમ કીધા કે, અધમ બોધારયારે
 ઘંણા પાપી તે પાવન થાય, દરશન કરતારે;
 દુઃખ જન્મ મરણના જાય, સામા ડગ બરતાંરે,
 એવો આનંદ રૂપી અખંડ, અંતરજામીરે;
 વહાલો પ્રેમ તણે વશ થાય, પ્રીતમનો સ્વામીરે
 એતો ભકત તણે વશ થાય, પ્રીતમનો સ્વામીરે .
 શ્રી રણછોડજીની પંદર તિથિઓ—રાગ ગરબી—

સખી પડવે, પુરણ પ્રહ્લ જે કોઈ જાણેરે,
 રૂડો રણછોડજીનો ધર્મ વેદ વખાણેરે,
 સખી ખીજે, બોડાણાજી બોલ બોલ્યા એવારે
 રાખશે તો રહેશે તોલ, ઉપજે એવારે
 સખી ત્રીજે, તે તુલસીનાં વન પ્રભુજીને પ્યારારે
 હાથમાં વાવે હરિના જન, શોભે સારારે
 સખી ચોથે, ચાલ્યા જાય, વસતી વાટેરે;
 રૂદીયામાં રણછોડરાય, મળવા માટેરે

સખી પાંચમે પળીયા પંથ, તડકા તનમારે;
 સેવા કરે હરિના જન, મોહા મનમારે.
 સખી છૂટે, છાપાં અગે, ધણિનાં ધરીયારે;
 રાખે રૂઢિયા સાથે રંગ, હવે મન હરીયારે,
 સખી સાતમે, સુંદર શ્યામ, મોહન મળીયારે,
 હુંતો આવીશ તમારે ગામ, દેશ પ્રળીયારે,
 સખી આઠમે બેડી વહેલ, બગવંત બેઠારે.
 પુરવ દેશમાં કરી મહેર પંથમાં પેઠારે,
 સખી નોમે, નમવા બાય, આણી રાખેરે,
 સેવક સુતા સાંગીમાંય, હરી રથ હાંકેરે,
 સખી દશમે આવ્યા ડાકોર, હરજી રસીયારે,
 તે ઠેકાણે ઠાકોર, બહાલો મારો વસીયારે,
 સખી એકાદશી; ના દન, ગુગળી ઘેરયારે;
 મધરાતે આવ્યા મહારાજ, હેરણુ હેરયારે,
 સખી બારસે, બાંધ્યાં છે બંધ સેવકથી છનારે,
 સોનું તો સત્રા વાલ પુંજમાં પામ્યારે,
 સખી તેરસે, ગુગળી ઘેર, પાછા ફરીઆરે,
 મધરાતે આવ્યા મહારાજ, કારજ સરીયારે.
 સખી ચઉદશે, ચરણામૃત પ્રેમે પીધારે,
 હરી કંઠે નંદલાલ સંદેશા ન કીધારે.
 સખી પુનમે, પુબ થાય. શોભા સારીરે,
 હરશન કરવને બાય, નરને નારીરે.
 સખી પંદર તથા સતવાર, જે કોઈ ગાશેરે,
 તેને મળશે દ્વારકાનો નાથ વેકુંઠ બાશેરે,

મીરાંબાઈ—રાગ ગરબી—

વાટ જુવે છે મીરાં રાંકડી, ઉભી ઉભી—વાટ૦
 સુનીવર સ્વામી મારે મંદીર પધારારે;
 વા'લા સેવા કરીશ દીન રાતડી, ઉભી ઉભી—વાટ૦
 પુલના તે હાર ને પુલના તે ગજારારે,
 પુલના તોરારે પુલ પાંખડી ઉભી ઉભી—વાટ૦
 સુંદર પકવાન મીઠાઈયોને મેવારે,
 ઘેખર જલેખી તલ સાંકળી ઉભી ઉભી—વાટ૦
 લર્વીંગ સોપારીને પાનના ખિડતારે,
 એલચી દોડાને તજ પાંખડી, ઉભી ઉભી—વાટ૦
 સાવ સોનાના સોગડાં ઢાળ્યારે,
 રમવા આવો તો બચ રાતડી, ગીરધરનાગુથુ
 બોતાં ઠરે છે મારી આંખડી ઉભી ઉભી—વાટ૦

—રાગ ગરબી—(શંકર વર)

આજ મારે ઘેર સાહેબોરે, શંકર આઁયા ખાર,
 ઊમયાએ તપ માંડીયા, વરૂં શિવશંકર ભરથાર,

શંકર વર સજ કરો.—(ટેક)

ઊમયા ઉભાં તપ કરેરે, જોવા આઁયા ધશ,
 મહા વનમાં તપ માંડીયાં, તેને વહી ગયા જુગરે પચીસ,—શં૦
 મેં તમને વર આપીયોરે, ઊમયા બાઓને ઘેર,
 મેનાને મંદીર વસો, મારે કરવી છે કંઈએક પેર—શં૦
 ઊમયા ઉઠીને આવીયારે, માંને લગ્યાં પાય,
 મેના મા મેં વર વરસો જોને ચૈદ જીવન મુખસાંદા—શં૦

મેના મુખથી બોલીયારે, સાંભળ ગવરી વાત,
 જીખારીને શું વરાં, એની કેઈ નથી જાણતું જાત—શં
 ઘરડો જોઈ લાભ નહીરે, બોલાં મુખથી વાણ,
 ખીજે વર હું નહીં વરૂં, શિવશંકર પાખે જાણ—શં
 વૃક્ષ વૃષભે ચડી આવીયોરે, જોગી સરખું રૂપ,
 એ વરને તું શું વરે, ખીજા છેરે ભુતળમાં ભુપ—શં
 વાઘાંખરે, શિવ હોડણેરે, મસ્કે ધ્વજ કપાળ,
 નાગ હાર હરાવળી શિવ, કંઠે સોઢયે રૂંઢમાળ—શં
 જટાજુટ ભસ્મે ભરાયોરે, અંગે વીટયા નાગ,
 મેના મનમાં લાગ્યાં એને નથીરે દીધાનો લાગ—શં
 મેના મુરછાંગત હવારે, પડીયાં ધરણી હેઠ,
 ઉમયાએ મન વિમાસીયું, મારે કરવી તે કંઈ એક પેર—શં
 ઉમયા કહે સુણો નાથજીરે, મેના થઈ છે મૂઢ
 તુજને કો જાણે નહીં, તારૂં આડ અંતર તે ગૂઢ—શં
 ઉમયા કહે સુણો નાથજીરે, કરોની રૂપ પ્રકાશ;
 પુરમાં જોવા સહુ મળ્યાં તારી થાયરે જંગતમાં હાંસ—શં
 વચને રૂપ પ્રકાશીયુંરે, સુરજ કોટી પ્રકાશ;
 સોળ કળા શશી જગમગે, ગંગ મસ્તકે લીધો વાસ—શં
 શંકર નામે સાંભળ્યો રે, વસે તે વાસ કૈલાસ;
 કાને કુંડળ ઝગડળે, ઊર કૌસ્તુભ મણિનો હાર—શં
 મેં તુંને જણ્યો સઠારે, ઓળખીયો એણીવાર;
 વચને વિશ્વંભર થયા, જોઈ હસવાને લાગી નાર—શં
 શંકર સજ થઈ આવીયારે. ઉભા તોરણખાર;
 મેનાં મનમાં હરખીયાં, હવે છેરે દીધાનો લાગ—શં

ચોંખી લીધા પદમનીરે, પીંડી નાખી ચાર,
 નાક સાહી વર નરખીયારે, જીરે બેસણુ સુનાનાં પાટ—શંઠ
 કન્યાએ કાંકણુ પેહેરીયારે; પડી પાનેતરે ગાંઠ,
 અંતર પટ આડે ધરયા જીરે, હોધરે તંબોળ છાંટ—શંઠ
 ઊભયા શંકર પરણીયારે, પોતાં મનમાં કોડ;
 કૃષ્ણાબાઈ ચરણે નમે; મળી સરખેને સરખી જોડ - શંઠ
 નરસે મહેતા કૃત—દાણુલીલાની ગરખી—

હારે દાણુ માંગેરે દાણુ માંગે, હારે તારી મીઠડીના બોલ બાણુ વાગેરે.
 હારે કાન કીયા મુલકનો સુબો, હારે કાન મારગ વચ્ચે ઉભોરે
 હારે કાન કીયા મુલકનો રશીયો, હારે મારા મારગ વચ્ચે વશીયોરે
 હારે કાન કીયા મુલકનો દાણુ, હારે મારી નવરંગ ચુંદડી તાણુરે.
 હારે કાન કીયા મુલકનો મેહેતા, હારે કાન મારા મારગ વચમાં રહેતારે
 હારે કાન જળ જીમનાને આરે, હારે એમાં કાણુ જીતે ને કાણુ હારેરે.
 હારે કાન એમાં નથી સાકર નથી મેવા, હારે ખાટી જાણમાં શું આવ્યો લેવારે.
 હારે મહેતા નરસંઘના સ્વામીને વારી, ગૌ, ગોવાળીયામાં ચારીરે.

પ્રીતમ કૃત—રાગ ગરખી—

ગરજીરે તમને દોઢા તે ગીરધારી, મતલખીયા છે મેમાન મોરારી—ગરજ
 મનેરે માયા લાગી છે તમારી, મારે મન ઝઝી છે મોરારી,
 વાલારે મને શા માટે વિચારી... ... ગરજ.
 ચડેલીરે મને ખખર આવી પડતી, એની સાથે પ્રીત નહીરે કરતી,
 વા'લા તો મને મેલી ગયા રડતી... ... ગરજ.
 મેતોરે જલ્દયું ઉજળું તે ફુલ હશે, તેનેરે આને વાહ્યા મને જાશે,
 રહીતી હું તે। તારે વશાસે.... ... ગરજ.

જસોદાના કાન તમેરે કાળા કયાર બહુ આંખ્યો તણા આળા,
 તે પર હું તો મોહી છું નંદલાલગરજ
 હવેરે હરજ વણું થયું ગીરધારી ક્ષમા કરો ચુક થઈ છે મારી
 થઈને રહી છું ઠાસી હું તમારી... ..ગરજ
 પ્રીતમના સ્વામી મને મળીયા દુઃખરે મારા જનમ તણા ટળીયા,
 ગોપીરે સહુ આનંદથી મળીયા... ..ગરજ

—ગરબી—

માથે મટકીને મહીડાંતી ગોળી, મહીરે વેચે ચંદ્રાવળીરે;
 વેચંતી સાચંતી નગરમાં પેઠી, કાનુડો છેડશે સાહી રહોરે—માથે.
 મેલો મેલો કાનજી જવાદો જાદવજી, અમધેર સસરો રીસાળવારે;
 તમારા સસરાને ખીજ વહુ આર આણીઆલુ તમથી ધુંધટ તાણે અદકારે—
 વેચંતી સાચંતી નગરમાં પેઠી, કાનુડો છેડશે સાહી રહોરે;
 મેલો મેલો કાનજી જવાદો જાદવજી, અમધેર સાસુ રીસાળવારે,
 તમારી સાસુને ખીજ વહુઆરં, આણી આલુ તમથી પાચે પડે અદકારે—
 વેચંતી સાચંતી નગરમાં પેઠી, કાનુડો છેડશે સાહી રહોરે;
 મેલો મેલો કાનજી જવાદો જાદવજી, અમધેર જેઠ રીસાળવારે;
 વેચંતી સાચંતી નગરમાં પેઠી કાનુડો છેડશે સાહી રહોરે;
 મેલો મેલો કાનજી જવાદો જાદવજી, અમધેર દીયર રીસાળવારે,
 તમારા દીયરને ખીજ ભોળામ આણી આલુ તમથી હોરી ખેલે અદકારીરે—
 વેચંતી સાચંતી નગરમાં પેઠી, કાનુડો છેડશે સાહી રહોરે;
 મેલો મેલો કાનજી જવાદો જાદવજી, અમધેર નણદી રીસાળવારે,
 તમારી નણદીને ખીજ ભોળામ આણી આલું, તમથી માથા ગુંથે અદકારીરે—
 કડવે વચને ગોપીઓ એમ ભેલે, મેલો મેલો પાલવ નીર્લજરે,

ફર્ન દેખે તમે નહીં લાગે, છાતી તડુકે મહારીરે-માથે,
તોયે ન સમજે છોગળો છખીલો, પાલવ ઝાલી ઉભો રહ્યોરે;
ચીર ફાડી ચંદ્રાવળી નાહી, કાનુડો હાથ ધરી રહ્યોરે-માથે,

—રાગ ગરબી—

પાતળીયા પાલવ મેલોરે પાથે પડું છું, છખીલા છેડો મેલોરે, પાથે પડું છું
વા'લાજી મારા વદ્રાવનની વાટે જતાં, શીઘ્ર મને નડોછોરે, પાથે પડું છું
વા'લાજી મારાં છલકાશે માંડે ખેડું, ક્રોધ જોધને કહેશે ભુડુંરે, પાથે પડું છું
વા'લાજી મારા કામ ધણું છેધેર મારે, શું રોકે જીમના આરેરે પાથે પડું છું
વા'લાજી મારા લોક જણે એવું લાઈ, અમે સાસુની વહુવાઈરે પાથે પડું છું
વા'લાજી મારા કંથને કપરો જણો, કાંઈ સજા દે પરમાણુરે, પાથે પડું છું
વા'લાજી મારા સ્વામી રતીદાસના સોહાગી, મને માયા તારી લગીરે, પાથે પડું છું

—મહાકાળીના ગરબો—

પાવા તે ગઢયા ઉતયા મહાકાળીરે,
મા પરવરીયાં ગુજરાત પાવાવાળીરે,
મા સોળ કરો શણગાર મહાકાળીરે, માની ઓઠણી ઝાકઝમાળ પાઠ
માને કાંખીને કડલાં શોભતાં મહાકાળીરે, માને ઝાંઝરનો ઝમકાર પાઠ
માને કાંખીને કડલાં શોભતાં મહાકાળીરે, માને દસે આંગલીએ વેદ પાઠ
માને ઝાલને જીમણું શોભતું મહાકાળીરે, માને કંઠે એકાવન હાર પાઠ
માને નાકે નકવેસર શોભતું મહાકાળીરે, માને ટીલડી તપે લલાટ પાઠ
માને સેથો બથો સીંદુરનો માહાકાળીરે, માનો ચોટસો વશીયલ નાગ પાઠ
મા ચોમઠ બેની તેડાવશુ મહાકાળીરે, મા સાથે કેવળ વીર પાઠ
મા પૂલના દડા હાથમાં મહાકાળીરે, મા પરવરીયા ગુજરાત પાઠ

મા પાટણ પરગણું તાઢાર મહાકાળીરે, મા ગુજર ખંડમાં ગામ પા૦
 મા જનખલપુર સોહામણું મહાકાળીરે, માતો તેને ટોડ પુરવાસ પા૦
 મા સરવે મળીને કરી સ્થાપના મહાકાળીરે, માજી માનસરોવર માંય પા૦
 મા કુકડીયારે સજ કર્યા મહાકાળીરે, મા થયા તે ઘડી આરવાર પા૦
 મા કેસરી વાધા પેહેરીયાં મહાકાળીરે, મા લીધું ત્રમર બાહુ હાથ પા૦
 મા રમતાં રમતાં નીસર્યાં મહાકાળીરે, આવ્યા માન સરોવર પાસ પા૦
 મા સાથે લસ્કર કુતડી મહાકાળીરે, આવ્યા માન સરોવર માંય પા૦
 માન સરોવર તલાવડી મહાકાળીરે, તેમા ભરીયાં નીરમળ નીર પા૦
 મા ઉતરીને કીધા પોતીયા મહાકાળીરે, માએ તાહીને પીધું નીર પા૦
 મા ઘોડીનો ઘોડો થયો મહાકાળીરે, મા અસ્ત્રીમાથી પુરુષ પા૦
 માતો પટંતરો ત્યથી થયો મહાકાળીરે, માતો પૃથ્વીમાં મહીમાય પા૦
 મા હોંડુ કેસ દેવતા મહાકાળીરે, બળધારી બહુચર માંય પા૦
 માલીલા તે નેળ ફરેફરે મહાકાળીરે, આપી મૃગના કરી ફોજ પા૦
 મા બહુચરમાં એમ બોલીયા મહાકાળીરે, અદ્યા માં લઈશ માઈ નામ પા૦
 મા મુગલે વાત મનમાં ધરી મહાકાળીરે, ચડો મુગલા કેથ ફોજ પા૦
 મા બહુચર માના મૃગલા મહાકાળીરે, તે તળીયા નાના માંય પા૦
 કુકડીયા બોજન કીધા મહાકાળીરે, પડી ચકડી તે માને રીસ પા૦
 મા મુઆ તે મૃગલા બોલીયા મહાકાળીરે, મા અસુર તણા ધડ માય પા૦
 મા બહુચરમાં તમે કોપીયા મહાકાળીરે, પછે આપ થયા અસ્વાર પા૦
 મા ત્રિશુળ લીધુ હાથમાં મહાકાળીરે, મા કીધો અસુર તણો નાશ પા૦
 મા કુદી ઘેડે મારીયો મહાકાળીરે, મા હાથી પાડ્યો એક પા૦
 મા મોટો મુગલ એક મારીયો મહાકાળીરે, બીજા મુગલનો નહિ પાર પા૦
 મા બળ કરી મુગલ મારીયા મહાકાળીરે, માર્યો પાક્યાનો બાણેજ પા

મા સામે થયુ સહ એકહું મહાકાળીરે, મા ચાલ્યા તે મુગલ પાસ પાઠ
તેં મારું તે વાયું મહાકાળીરે, તે હાથે વસાવ્યું વેર પાઠ
ત્યાં હાથ જોડીને આવી આ મહાકાળીરે, માને લણી લણી લાગે પાય પાઠ
મા સોનાના ધડાવું કુંકડા મહાકાળીરે, મા લાવું મડપમાં પાઠ
મા તારું દેવળ ફરી ચણાવશું મહાકાળીરે, મા ઉપર ઘોળી ધળ પાઠ
મા તારો ચાચર સાધશું મહાકાળીરે; મા કહે વલ્લભ કાઠે બાંધશું પાઠ

ક કોત્રી

કંકુ છાંટી કંકોતરી મોકલે, કાઠે કાંવે સુમદ્રા જોન-વીરા વહેલા આવજો.
દેવ હુંદાળાને લાવજો, એ છે પાર્વતીના પૂત્ર-વીરા વહેલા આવજો.
શ્રી કૃષ્ણ બળદેવ એ બાધવા, પત્રીત પીતા વાસુદેવ-વીરા વહેલા આવજો,
પાંચ પાંડવ દાસ તે તમતણા હરનીશ જપે તમારું નામ-વીરાઠ
જગતજનેતા દેવકી ને રોહિણી, અજણાદેવી તમારા માત-વીરાઠ
ભત્રીજ ભલા મન ભારના, તમ આવે થાશે સુખ ચેત-વીરાઠ
રાણી રૂકમણીરે સતી સતમામાનેયે જીવંતી વીરા વહેલા આવજો.
બીડબંજન તમારી બાબીઓ, સોળ સહસ્ત્ર એકસોને આઠ-વીરાઠ
કંઠ જોઈ દીપરીઆને કોડ ધણી તમે ભવતારણ્ય ભગવાન-વીરાઠ
સાચે જાદવ સધળાને લાવજો, ખીજી ઉત્તમ વરણ્ય અનેક-વીરાઠ
વેદ વાંચતા વીઘને લાવજો, ખીજી સર્વે કુટુંબ પરીવાર-વીરાઠ
થોડું લખ્યું ધણું કરી વાંચજો; પ્રભુ નોધારના આધાર-વીરાઠ
પ્રતીદ્રષ્ટીયે વેલા પધારજો, શેષનાગ ન પામે પાર-વીરા વહેલા આવજો.

સિદ્ધરાજ અને જસમા ઓડણની ગરબી.

ગાજે પાટણપુરમાં ગરવી ગુર્જરનો ઘણીરે,
 સાચો મીઠો પેલો સોલકી સિદ્ધરાજ;
 જેની કીર્તી વ્યાપી રહી આ જગમાં ઘણીરે,
 તેણે હોકો કાજે વાવ કુવા બંધાવીઆરે,
 મોટાં માન સરોવર દેવળ ધર્મ વીશાળ;
 પોષી સર્વ પ્રજાને શત્રુ સર્વ નમાવીઆરે,
 તેણે પાટણ પાસે એક સરોવર આદ્યુરે;
 ખેડે ખાડા ત્યાંતો માળવી ઓડણ અનેક,
 નાંખે ઓડણો મોટોડા માથ લઈ પશુ.
 પાળે વડળી ડાળે જુલે બાળક પારણે,
 માટી લેતા જસમા જુઝાવે નીજ બળ
 વળતાં મુખડું દેખી જાય કુવરને વાસણે,
 સાદે વેષે પૂરતાં રાજાએ દેખી પરીરે.
 જાતે રૂપાળી રંગીલી મરમ ચતુર,
 પાસે જઈને રાજા કહે છે મુણ તું મુંદરીરે

સિદ્ધરાજ—માટી સારવાને આ કોમળ કાયા નર્મરે,
 પાળે બેસીન રીઝવ તું તારૂં બાળ;
 બીજા ઓડણો છે કામ કરે તરી વતીરે.

જસમા—જસમા કહે છે રાજા કામ કરી ખાવું ગમેરે,
 મુજને બેસી રહતા વાગે અંગમાં પેગ;
 મરા નવરા દાડા બેઠે નવ જાવ દીસ

સિદ્ધરાજ—જસમા જંગલમાં વસવાને તું સરજ નથીરે,
 મારા નગર તણો તું આવીને બે નાક.
 પાટણપુરની શે આ હું તુજને શું કહું કથીરે.

જસમા—નગરે અંધારી શેરીને ઉઘી મેડીએરે,
તેમાં માણસ આડે ચાલ્યાનો નહી મર્ગ,
જાણે ઉનાળે ઉભરતી દેખું કીડીઓરે.

સિદ્ધરાજ—જસમા માણસ જહુ દેખીને શું ઘેલી બનારે;
તેરા હલકા મનમાં ઉઠે હલકા ઘાટ,
ન કળે ખાખરની ખીરકોલી સાકર સ્વાદનેરે.

જસમા—રાજા મેલાં મન માણસનાં મેલા શહેરનારે,
મેલી : ગલીઓમાં મારે છે દુર્ગંધ;
મેલાં ઝેર તણાં જીવે તે જીવે ઝેરમાંરે.

સિદ્ધરાજ—જસમા રાજાના દરબારે તેં દીઠા નથીરે,
તેમાં બાગ બગીચા ખીલે ફૂલ ગુલાબ;
મોટા હોજ પુવારા ઉઠે બેસથીરે;

જસમા—રાજા જંગલ આગ બાગ બગીચા ધુળ છેરે,
જેવો સૂંજ આગળ તારાનો ચળકાટ.
માના જંગલની મોભે તો મોઘે મુલ છેરે,

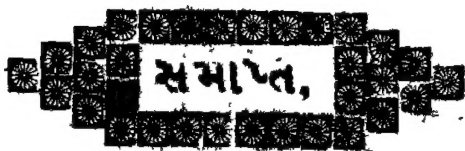
સિદ્ધરાજ—જસમા જંગલની વાતો તું આજ વીસારજેરે.
મીઠા નરઘા ને સારંગી કેરા સુર ગાજેરે,
ગાયન સુણવા કાજ આપ્યા સુંદર કાન.

જસમા—રાજા નવ રીઝું સારંગી કેરા સુરથીરે,
મેના મોર બપેયા ટેવ્યા છે મુજ કાન;
વાતો કોયલના ટોકાની તો કહેતા નથીરે.

સિદ્ધરાજ—ઓહણુ આવો તો ઉતાડ મેડી માળીએરે,
રહેજો મિત્ર સહોદર સર્વ સંબંધી સાથ;
તમને પ્રીયજનો માનનીને નિશદીન પાળશુરે.

- જસમા—તારે ઓડણને ઉતારવા બેઠાંએ જુપડીરે,
 મેડી માળે ચડતાં મુજને આવે ફેર;
 પડતાં પગ ભાંગે ને કાયા થઈ જાય કુખડીરે,
 સિદ્ધરાજ—ઓડણ આવે તો પીરસાવુ મેવા ચુરમાં.
 જુવે હાથી ઘોડા ગુર્જર પાતને દરબાર,
 તેને દેખીને હરખાશે ઓડણ ઉરમાંરે,
 જસમા—મારે ઓડણને તો વાળુ બેઠાંએ ઘેંસનારે,
 રાજા શું છે મારે હય હાથીનું કામ;
 દહી ને દુધ મજેનાં મારે ભુરી લેસનાર,
 સિદ્ધરાજ—ઓડણ માગીયો ને આછા સાળુ ઓઢણારે.
 હીરા મણિક માતી સોનાના ભંડાર,
 આવી કંચનવરણી કાયા પર શોભે ઘણારે.
 જસમા—જાયત ટકશે આછાં સાળુ તો ફાટી જશેરે,
 ન ખું ઘાસ ચણાડી ગડી કઠે હાર;
 પહેરં પુત્ર તણી માળા તો પરણ્યા રીજશેરે.
 સિદ્ધરાજ—જસમાં કહે તું મુજને કેવો છે તારો પતીરે,
 તારા જેવી સમજી નારી જને ઘેર;
 એના જેવો સુખીઓ આ જગમાં ખીજે નથીરે.
 જસમા—પેલો કેડ કસીને કામ કરે મારે પતીરે,
 જેના મોળીયામાં બહેકે છે બહુ પુત્ર,
 જેના કોદાળીના ઘાથી ધરતી ધ્રુજતીરે.
 સિદ્ધરાજ—જેને કામ કરતાં એ ન્યાળે તારા ભણીરે,
 એના મનમાં તારો પુરો નહી વિશ્વાસ;
 તારી ખુશ ન જાણે જસમા એ તારો ઘણીરે,

જસમા—રાજા સાચાને લય લેશ નથી સંસારમારે,
 મારા પતીને મારો સંપુર્ણ વિશ્વાસ.
 હું તો અન્ય જનોને લાઇ ગણી રહુ બારમારે,
 સિદ્ધરાજ—જસમા રાણા ને રાજાને હું તાળે કડે રે,
 મોટા મહારથી પણ ન આપે સામો ખોલ;
 તારા આગળ હું નવ અમલ ચલાવા આદરે.
 જસમા—રાજા કાયા ને માયા પર બળ નૃપનું વસ્થુરે,
 પ્રમુખે જીવ ધર્મો છે જીવો કાયા માય;
 ભારે ભુપ તણું પણ તે પર ન ચાલે કશુરે.
 સિદ્ધરાજ—જસમા દ્રઢતા તારી દેખી વિરમય થાય છે,
 આવાં દંપતીને પણ આખર હોય વિયોગ,
 મીથ્યા આ જગના મુખ માટે મન મુંઝાય છેરે.
 જસમા—રાજા કોઇ ન જાણે કાલે મારું શું થશે.
 એવી અદૃષ્ટ જીંદગી માણે આ સૌ લોક;
 રૂડી રહેણી મુખ પરલોકે પુરણ આપશેરે.
 એવું કહીને જસમા ટોપલી લઈ પાછી ફરીરે,
 રાચે લીધો વળતી પાટણુ કેરો પંથ
 થઇ છે જસમાના પતિવૃત્તની જેને આતરીરે,

વાંચવા લાયક હમારા તરફથી પ્રસિદ્ધ થયેલા પુસ્તકો !

વીર-દુર્ગાદાસ (બે ત્રણ રૂપીઆના પુસ્તકની ગરજ સારે છે)	૦-૫-૦
જગદેવ પરમાર	૦-૫-૦
વીર-કથા (છુટી છુટી રસીલી વીરપુરુષોની વાર્તાઓ)	૦-૫-૦
સુરતીલાલ (લાલમલાલ ને તાલમતાલ વાચકાલાયક નવલકથા)	૧-૮-૦
રણજીત અને કુસુમ (હિરેકટીવ નવલકથા પાંદું સોનેરી પુઠું)	૧-૮-૦
અદ્ભુત વાર્તા (અદ્ભૂત જીન માની શકાય એવી વાર્તા)	૧-૦-૦
વીર-પ્રતિજ્ઞા (સચિત્ર ઐતિહાસીક નવલકથા)	૧-૮-૦
ગુજરાતી ગાયનમાળા (ભાગ ૧ થી ૫ પાયે ભાગ સાથે)	૧-૪-૦
જૈહરે મહેડીલ યાને ગઝલે ગૌહર કબૂલી	૦-૧૨-૦
મહેડીલે દીલારામ (ગઝલોનો ખેમલ ખબરો)	૦-૮-૦
ખુની કોણુ અથવા ખુનનો હેવાલ	૦-૨-૦
મુશ્કેલી સરસા યાને મહારી ખૈરી ખી.એ (સાબાશ ખૈરી)	૦-૪-૦
લોખંડી પંજે (હિરેકટીવ નવલકથા છપાય છે.)	
લાલનો એકકો	" "
કાળો નાગ	

વીગેરે મુદ્ર રંગબેરંગી શાહીથી છાપેલા કડીને આપને વળગે તેવા ફ્રેન્સી પુઠાવાળી કપરની તથા ખીજ ઘણી જાતની બુકો છે તે જરૂર ખરીદો એ સિવાય ખીજાં કોઈપણ જાતના પુસ્તકો માટે પુછો વેપારીઓએ એકવાર હમારા તરફથી પ્રગટ થયેલા પુસ્તકોની અજમાયશ લઈ લાભ કઠાવવો. બેહદ સસ્તા ભાવે ફેરી વાળાને બહોળો લાભ એકવાર જરૂર મળાવી ખાતરી કરો.

ધી ગુજરાતી સાહિત્ય મંદિર.

સલાખતપુરા-સુરત

એક નવિન વધામણી.

ગુજર સાહિત્યમાં એક મગીન ઉમેરો.

જરૂર પાંચરો! બહુલો તે પહુલો! આજેજ મળે!

વી ર કુણાલ

અને

દેવી કાંચનમાળા.

(સચિત્ર ઐતિહાસીક નવલકથા.)

લેખક શ્રી જડેરાવ માનાજી પવાર.

ચિત્રકાર:-રવિ તનમુખ.

નવલકથા એવી શેલીથી લખાયેલી છે કે, વાચકના મનપર શબ્દે શબ્દનું ચિત્ર, વાચતાજ અંકાત્મક વન્ય. વાચક અમજ સમજે કે હું વાચું પણ છું અને મારી નજર સામે એ ખતાવો વતક પણ છું એવી ભાવના મધ્યાં શબ્દોની વ્યવસ્થા કરવામાં લેખકે ખરેખર હાથ કરી છે. એમ એક વાચતાજ ખાતરી થશે ઐતિહાસીક નવલકથા છતાં એમાં બરેલો જંગલ એમાં જંગલની વ્યવસ્થા. વર્ણન, એમાં નિતરતી રહી સૌહાર્યતા વીજળીની માફક ચમકારા ભારતી કુટીલતાવાળા પાત્રોની એકી ગુંથણી કરવા છતાં ઇતિહાસીક વસ્તુની ખર્ચા ખર્ચા સંગોપાંગ જણાઈ રહી છે તે જમાનાનું બાન હાથપટ પર અંકિત કરવું હોય. પરમોદ્યમ એ મૂલના મૂળ કિત્તાદક શ્રી ગુહદેવના સમયપર નજર નાંખવી હોય, રાજ્યકારભારમાં ધર્મગુણોની પ્રતિષ્ઠા નિહાળી હોય તો આ સોનેરી તક ચુકતાજ નહિ.

પાકું સોનેરી પુઠું. સુંદર ફોટોગ્રાફી ચિત્રો. ગ્લેઝ કાગળ.

કીંમત રૂ. ૨-૮-૦.

ધી ગુજરાતી સાહિત્ય મંદિર, મહાનતપુર

